

महाराष्ट्र विधानसभा

दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
रविवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२५
(सकाळी ०९.३० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

(अ) लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(शनिवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक १ ते ४)

(१) श्री. जयंत पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे भडकंबे (ता.वाळवा, जि.सांगली) येथे नियमाचे उल्लंघन करून गौण खनिज उत्खनन सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२५ मध्ये निदर्शनास येणे, खडी क्रेशर व मुरुम व गौण खनिज उत्खनन मोठ्या प्रमाणात होत असल्याने डोंगर पट्ट्यात बांधण्यात आलेल्या को. बंधाऱ्यांमध्ये पाण्याची लेवल टिकून राहत नसणे, ओढ्यांमध्ये मुरुमाचा भराव टाकल्यामुळे ओढा बुजुणे, पाझर तलावाचे बांधकाम बंद पाडणे, शा.नियमानुसार खडी क्रेशर व डंपर वाहतूक न होणे, भडकंबे तांदुळवाडी रोडवरील नागोबा मंदिराला डंपर चालकाने धडक दिल्याने मंदिराला धोका, दिवस-रात्र उत्खनन सुरु असणे, दगाड उडून शेतात जाऊन पडत असल्याने शेताचे, घरांचे, नुकसान, घरांना तडे जाणे, झाडे, वन्यप्राणी, आदि पर्यावरणाचा न्हास, आवाजामुळे ग्रामस्थांच्या झोपेवर व आरोग्यावर परिणाम, एकावेळी कमीत कमी ४ फूट परवानगी असतांना २० ते २५ फुट सुरुंग लावण्यात येत असल्याने सार्वजनिक रस्ते, पाणंद रस्ते, मंदिरे, नाले, ओढा, जलाशय, जि.प शाळेतील विद्यार्थी यांना धोका, सततच्या वाहतूकीमुळे रस्त्याची दुरवस्था, शेतीच्या उत्पादनावर होत असलेला परिणाम, खणण उत्खनन परवाना देण्यामागच्या मूळ उद्देशाला बगल, गावातील एकालाही रोजगार उपलब्ध न होणे, नियमांचे उल्लंघन करून सुरु असलेल्या खडी क्रेशर, मुरुम व गौण खनिज उत्खननासंदर्भात ग्रामस्थांनी सातत्याने केलेल्या तक्रारी, पोलीस स्टेशनमध्ये अनेक तक्रारी, शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, शासनाने याबाबत तातडीने सखोल चौकशी करून दोषींवर कडक कारवाई करून तात्काळ खडी क्रेशर, मुरुम व गौण खनिज उत्खनन बंद करण्याची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (२) सर्वश्री. प्रविण दटके, प्रताप अडसड, कृष्णा खोपडे, मोहन मते, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"महानगरपालिका क्षेत्रात महानगरपालिकेच्या मालकीच्या अभिन्यासातील भूखंड भाडेपट्ट्यावर देण्यात आलेले असणे, त्यापैकी काही भूखंडांकरिता त्या त्या महानगरपालिकेची त्या त्या वेळी जागेची डिमांड वसूल करून काही अभिन्यासातील भूखंड ३० वर्षांच्या भाडेपट्ट्याने तर काही भूखंड निरंतर भाडेपट्ट्याने दिलेले असणे, महानगरपालिकेच्या मालकीच्या अभिन्यासासाठी भूखंडाकरिता महानगरपालिकेच्या जागेची किंमत वसूल केलेली असून सुद्धा ३० वर्षांचे भाडेपट्टे हे निरंतर भाडेपट्ट्याने दिलेले असल्याने भाडेपट्ट्याचे करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार मुक्त भूखंड धारकांना महानगरपालिकेच्या स्थावर विभागाकडे भाडेपट्टा नूतनीकरण, भाडेपट्ट्याचे हक्क हस्तांतरण, बांधकाम करण्याचे ना हरकत प्रमाणपत्र इत्यादी करिता जावे लागत असणे, त्यापासून भूखंड धारकांना नाहक त्रास होत असल्याने निर्माण झालेली तीव्र नाराजीची भावना, तथापि महानगरपालिकेने अभिन्यासातील भूखंडांकरिता जागेची किंमत वसूल केलेली असल्यास भूखंड भाडेपट्ट्यावर ठेवणे संयुक्तिक नसल्याने भूखंड मालकी तत्त्वावर हस्तांतरित करून भूखंड धारकांना भूखंडाचे मालकी हक्क प्रदान करणेबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (३) श्रीमती अनुराधा चव्हाण, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यामध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत पायाभुत सुविधांची विविध कामे सुरु असणे, यामध्ये समृद्धी महामार्ग, खुल्ताबाद — फुलंब्री महामार्ग या आणि अशा अनेक कामांच्या गुणवत्तेवर तक्रारी होऊनही दखल न घेतल्याने गुणवत्तेबाबत जनतेच्या मनात शंका निर्माण होणे, या कामांची सुयोग्य अंमलबजावणी करण्यासाठी विविध विभागांकडे SOP तथा गुणवत्ता तपासणी करता यंत्रणा राज्याकडे नसणे, परिणामी कामांची गुणवत्ता ढासळून तीच कामे पुन्हा करण्याची नामुष्की राज्यावर येणे, नगर विकास विभागाची कामे तपासणी साठीची जबाबदारी शासकिय तंत्रनिकेतन / अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील प्राध्यापकांकडे असल्याने त्यांचे लक्ष विद्यार्थ्यांना शिकविण्याकडे कमी आणि विकासकामांच्या तपासण्याकडे अधिक असणे, यामुळे शिक्षण व्यवस्थेचे सुद्धा अपरिमित नुकसान होणे, याकरता राज्यात प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना किंवा हरियाणा राज्यात अति.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली अनुक्रमे Quality Monitoring System व Quality Assurance Authority सारखी यंत्रणा उभारण्याची तीव्र गरज निर्माण झालेली असणे, सद्यस्थितीत शासनाच्या सर्व कामांमध्ये गुणवत्ता तपासणीसाठी किमान १ टक्का असलेला हा निधी संबंधित यंत्रणेकडून त्याचा योग्य विनियोग न होणे, याच निधीच्या माध्यमातून उपरोल्लिखित यंत्रणांच्या खर्चाची तरतूद करणे शक्य असल्याने शासनास यासाठी कोणताही अतिरिक्त खर्च न येणे, या सर्व बाबींचा

सर्वकष विचार करुन राज्यातील विविध विभागांमार्फत होणारी विकास कामे गुणवत्तापूर्ण होण्याकरीता सामान्य प्रशासन विभागामार्फत एसओपी तथा गुणवत्ता नियंत्रण यंत्रणेची उभारणी करणेबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) श्री. राणाजगजितसिंह पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"श्रीक्षेत्र तुळजापूर येथील माता भर्गीनीनी गावातील युवक मोठ्या प्रमाणात अमली पदार्थाच्या विळख्यात येत असल्याची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधीकडे करत करवाईची मागणी केलेली असणे, लोकप्रतिनिधी यांनी पोलिस अधीक्षक, धाराशिव यांना दि.२/२/२०२५ रोजी दिलेली माहिती व त्यांना स्थानिकांनी दिलेल्या गोपनीय माहितीच्या आधारे धाराशिव येथील स्थानिक गुन्हे शाखेने बेकायदेशीर रित्या अंमलीपदार्थ बाळगल्यावरून तीन इसमांविरुद्ध गुन्हा दाखल केला असणे, या प्रकरणात विविध राजकीय पक्षांशी संबंधित अनेकांना आरोपी केलेले असणे, असे असताना काही राजकीय व ठराविक प्रसार माध्यमातील व्यक्तींनी श्री क्षेत्र तुळजापूरचा होत असलेला अभूतपूर्व विकास बघता राजकीय द्वेषापोटी व आर्थिक कारणांसाठी षडयंत्र रचून खोट्या व अर्धसत्य बातम्या वारंवार देऊन व मंदिराचा फोटो वापरून श्री क्षेत्र तुळजापूरची व ठराविक सत्ताधारी नेते तथा नागरिकांची बदनामी करत असणे, तुळजाभवानी मातेच्या मुख्य महंतांनी मुख्यमंत्री महोदयांना श्रीक्षेत्र तुळजापूरसह येथील समस्थ पुजारी व सेवेकरी वर्ग यांची बदनामी करत समाजात तेढ निर्माण करणा-या षडयंत्राची चौकशी करुन दोषींवर कठोर कारवाई करण्यासाठी उच्च स्तरीय समिती गठीत करून शहरातील सर्व गैरव्यवसायावर कायमस्वरूपी प्रतिबंध घालणेबाबत निवेदनाद्वारे मागणी केलेली असणे, मा. मुख्यमंत्र्यांनी पोलिस अधीक्षक, धाराशिव यांना दि.१२.९.२०२५ रोजी चौकशीचे आदेश दिलेले असणे, हे षडयंत्र रचणारे, वारंवार बदनामी करणा-यांवर अद्याप कोणतीही कारवाई झालेली नसणे, यावर शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(५) सर्वश्री. विठ्ठल लंघे, मुरजी पटेल, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अहिल्यानगर जिल्ह्यातील जगप्रसिद्ध शनैश्वर देवस्थानातील ऑनलाईन पूजा ऑप, क्यूआर कोड व देणगी पावती पुस्तकांच्या माध्यमातून उघडकीस आलेल्या शेकडो कोटी रुपयांच्या घोटाळ्याचा तपास मागील सहा महिन्यांपासून अत्यंत संथ व संशयास्पद पद्धतीने सुरु असून, पावसाळी अधिवेशनात मुख्यमंत्र्यांनी उच्चस्तरीय सायबर तपासाचे आश्वासन दिल्यानंतरही प्रत्यक्षात तपास अहिल्यानगर सायबर क्राईमपुरताच मर्यादित असल्याचे स्पष्ट होणे, तपासादरम्यान उघड झालेले कोटीभर रुपयांचे इलेक्ट्रॉनिक व्यवहार, संबंधित खातेदारांची चौकशी न होणे, ऑप तयार करणाऱ्या कंपनीची माहिती उपलब्ध असूनही त्यांच्यावरील कारवाई न होणे, आरोपींची नावे उघड न करणे तसेच पुरेसे पुरावे नष्ट होण्याची शक्यता निर्माण होणे, यामुळे भाविकांमध्ये संताप व अविश्वास वाढणे, घाईघाईने दोन कर्मचाऱ्यांना

आरोपी दाखवून तपासाची 'स्क्रिप्टेड' दिशा देणे, तालुक्यातील नागरिक व शनीभक्तांकडून तपास सीबीआयकडे देण्याची जोरदार मागणी होत असणे, त्यामुळे हा गंभीर आर्थिक गुन्हा व भाविकांच्या श्रद्धेचा प्रश्न कायमस्वरूपी निकाली काढण्यासाठी शासनाने तत्काळ तपास सीबीआयकडे वर्ग करून पारदर्शक कारवाई करण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) श्री. चरणसिंग ठाकूर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"धर्मादाय आयुक्तालयात अधीक्षक पदावर कार्यरत असणारे हे सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त या पदावर पदोन्नतीस पात्र असणे, सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त पदावरील पदोन्नती अधीक्षक संवर्गातून विभागीय परिषदद्वारे करणे, धर्मादाय संघटनेतील सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त गट या पदावरील पदोन्नतीकरिता विभागीय परीक्षा नियमाच्या प्रारूपात सदरील परीक्षा एकूण तीन संधीमध्ये उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल असे प्रावधान केले असणे, तथापि सदरील प्रावधानास विधी व न्याय विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने विरोध केला असणे, सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याशिवाय संबंधित शासकीय अधिकारी कर्मचारी हे वरिष्ठ पदासाठी पात्र ठरत नसणे, धर्मादाय संघटनेतील सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त गट या पदावरील पदोन्नतीकरिता विभागीय परीक्षा नियमाच्या प्रारूपात विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून कोणत्याही व्यक्ती सूट मिळणार नाही असे प्रावधान करण्यात येणे, कर्मचार्यांनी सध्याच्या पदावर किमान १५ वर्षे सेवा पूर्ण केल्याचा दिनांक किंवा त्याच्या वयाची ५० वर्षे पूर्ण झालेला दिनांक यापैकी जे नंतर घडेल त्यानंतरच्या लगेच त्या सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट आणूनही करणे उचित राहिल असा अभिप्राय विधी व न्याय विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने देणे, शासनाने विभागीय परिषदेचे धोरण विधी व न्याय तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने पूर्णपणे दुर्लक्ष करणे, धर्मादाय संघटनेत असे एकूण चार पात्र अधीक्षक असून ज्यांनी वयाची ५० वर्षे पूर्ण केली आहे तसेच त्यांचे वय व अनुभव यांचा कुठलाही विचार धर्मादाय संघटनेतील साहेब धर्मादाय आयुक्त गट या पदावरील पदोन्नती करिता विभागीय परीक्षा नियमात केला नसणे, धर्मादाय संघटनेच्या सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त गट व पदावर पदोन्नती करिता विभागीय परीक्षांचे नियम विधी व न्याय विभाग, सामान्य प्रशासन विभागाने नमूद केल्याप्रमाणे दुरुस्त करण्यात यावेत, विभागीय परीक्षांच्या नियमातून जास्तीत जास्त तीन संधीची अट रद्द करावी, वयाची ५० वर्षे पूर्ण झालेल्या अधीक्षकांना विभागीय परिषदेतून सूट द्यावी, विभागीय परीक्षेची प्रश्नपत्रिका तयार करणे व तपासणीसाठी विद्यापीठावरील अनुभवी प्राध्यापकांची नियुक्ती करावी, धर्मादाय संघटनेतील सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त पदावरील एकूण मंजूर ८२ पदांपैकी पदोन्नतीच्या कोट्यातील सर्वच पदे रिक्त असल्याने पदोन्नतीची प्रक्रिया गतिमान, पारदर्शक, कालबद्ध विभागीय परीक्षांनी पदोन्नतीच्या सामायिक धोरणात संगत होईल या दृष्टीने करण्याची आवश्यकता व करावयाची कार्यवाही."

- (७) डॉ. किरण लहामटे, सर्वश्री. सुधीर मुनगंटीवार, मोहन मते, चेतन तुपे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"PESA क्षेत्रातील १७ संवर्गांपैकी तलाठी, ग्रामसेवक, आरोग्य सेवक, आरोग्य सेविका, वनरक्षक, शिक्षक, अंगणवाडी पर्यवेक्षिका, कृषीसेवक, पशुधन पर्यवेक्षक इत्यादी विविध पदांवर कार्यरत उमेदवार आजही मानधन तत्वावरील तात्पुरत्या नियुक्तीमध्ये अडकलेले असणे, तर त्याच वेळेच्या सरळसेवा भरतीत परीक्षा दिलेले Non-PESA उमेदवार कायमस्वरूपी नियुक्त होऊन जवळपास एक वर्ष लोटले असणे, सन २०२४ च्या पदांसाठी उमेदवारांनी, पात्रता पूर्ण केली आणि मेरिटनुसार निवड प्रक्रिया पार पडली. तथापि, PESA प्रवर्गातील उमेदवारांना केवळ मानधन तत्त्वावर, ११ महिन्यांच्या करारावर, आणि शासन कर्मचारी नाहीत अशा नोंदीसह नियुक्त करण्यात आले असणे, ही गंभीर असमानता आणि भेदभावाची स्थिती असणे, वेतन, सेवासुविधा, नोकरीतील सुरक्षा यांचा अभाव असल्यामुळे या उमेदवारांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत असणे, माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने कायम करण्याचे सकारात्मक निर्देश दिले असतानाही शासनाने अद्याप कोणतीही ठोस कार्यवाही केलेली नसणे, याशिवाय १७ संवर्गांपैकी कोतवाल, पोलीस पाटील, कामाठी, प्रयोगशाळा परिचर, स्वयंपाकी, वन अन्वेषक, आदिवासी विकास निरीक्षक, सर्वेक्षक या पदांची भरती अद्याप झालेली नसणे, तरी मानधन तत्त्वावरील PESA क्षेत्रातील सर्व कार्यरत उमेदवारांना त्वरित नियमित करण्यात यावे. तसेच १७ संवर्गांपैकी भरती न झालेल्या पदांची भरती तातडीने करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

- (८) श्रीमती श्वेता महाले, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मृद व जलसंधारण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"सारंगवाडी ता.चिखली, जिल्हा बुलढाणा येथे संग्राहक तलाव व पूरसंरक्षक प्रकल्पाचे काम सन २००९ पासून सुरू असणे, निविदेतील अटीनुसार २०१५ मध्ये काम पूर्ण होणे अपेक्षित असताना अद्यापही काम रखडलेले असणे, यामुळे प्रकल्पाची मूळ किंमत १६.६१ कोटी रुपयांवरून तब्बल २८०.६४ कोटी रुपयांवर पोहोचली असणे, अर्थात प्रकल्प किंमतीत सुमारे १५८९% म्हणजेच १६ पट वाढ झाली असणे, वॉटर फ्रंट कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. पुणे या कंपनीने अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने प्रकल्पाची किंमत अवास्तव वाढवलेली असणे, निविदा भरताना खोटी कागदपत्रे दिल्याबद्दल लोक आयुक्तांनी सदर कंपनीस काळ्या यादीत टाकून फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याचे निर्देश दिलेले असणे, एसीबीने उघड चौकशीचे आदेश दिलेले असणे, अद्याप उक्त प्रकरणी काहीही कारवाई झालेली नसणे, संबंधित अधिकाऱ्यांकडून कंत्राटदार कंपनीची पाठराखण केली जात असणे, सन २०२१ मध्ये लगतच्या टेल कालवा संकल्पन, नदी खोलीकरण कामासाठी २.३८ कोटी रुपयांचे देयक काम न करताच अदा केलेले असणे, या प्रकल्पातील गैरव्यवहारात व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ छत्रपती

संभाजीनगर, जिल्हा जलसंधारण अधिकारी बुलढाणा, उप विभागीय जलसंधारण अधिकारी चिखली इ.अधिकारी सहभागी असणे, कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांनी संगनमताने केलेली ही कृती गंभीर असणे, सदर कंपनी विरुद्ध यापूर्वी वैभववाडी, चतुःशृंगी व गंगाखेड पोलीस ठाण्यात गुन्हे दाखल असणे, प्रकल्पाच्या सातत्याने वाढलेल्या खर्चामुळे पारदर्शकता, गुणवत्ता, उपयोगीतता यावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित होत असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(९) श्रीमती सना मलिक, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील पाणीपुरवठा व्यवस्थेमध्ये गेल्या काही दिवसांत गंभीर विस्कळीतता निर्माण झाली असणे, दिनांक १ व २ डिसेंबर, २०२५ रोजी २,५०० मिमी जल वाहिनीवरील कामासाठी ३० तासांचे घेण्यात आलेले शटडाऊन, तसेच दिनांक ७ डिसेंबर, २०२५ रोजी १,२०० मिमी जलवाहिनीतील गळती दुरुस्तीसाठी ८ तासांचा बंदोबस्त घेण्यात आलेला असणे, त्यानंतर १७ वॉर्डमध्ये १५% पाणी कपात लागू करण्यात आली असणे, या सलग शटडाऊनमुळे विशेषतः कुर्ला, एम/ईस्ट आणि एम/वेस्ट भागातील दैनंदिन जीवन मोठ्या प्रमाणावर विस्कळीत झालेले असणे, झोपडपट्टी क्षेत्रांत पाणी साठवणुकीची सोय नसल्याने नागरिकांना पिण्याचे पाणी, स्वयंपाक व स्वच्छतेसाठी तीव्र अडचणी आलेल्या असणे, तसेच बहुमजली निवासी संकुलांमध्ये अनियमित पुरवठ्यामुळे रहिवाशांचे दैनंदिन कामकाज बाधित झाले असणे, बीएमसीकडून अचूक पूर्वसूचना व पुनर्पुरवठा वेळापत्रक न मिळाल्याने नागरिकांची गैरसोय आणखी वाढली असणे, पाणीपुरवठा व्यवस्थेचे तातडीने आधुनिकीकरण करणे आवश्यक असणे, मुख्य जलवाहिन्यांची नियतकालिक देखभाल सुनिश्चित करावी, पाणी बंद / कपातीचे अचूक व पालनयोग्य वेळापत्रक आधीच जाहीर करावे, पुनर्पुरवठा विलंब झाल्यास जबाबदारी निश्चित करावी, झोपडपट्टी व बहुमजली निवासी संकुलांसाठी आपत्कालीन पाणीपुरवठा योजना तत्काळ राबवावी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. राघवेंद्र पाटील, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"धुळे ग्रामीण विधानसभा मतदार संघातील व महानगर पालिका हद्दीतील ११ गावांच्या अतिक्रमित गावठाण जागेवर मागील २५ ते ३० वर्षांपासून अनेक कुटुंब एकाच जागेवर कायम वास्तव्यास येणे, सदर जागेवर वास्तव्य करत असतांना त्यांच्याकडून नगरपालिकेची घरपट्टी व पाणीपट्टी शासन नियमानुसार नियमित वसूल केली जाणे, स्वतःच्या मालकीची जागा नसल्याने त्यांना बँकेकडून कर्ज मिळत नसणे व इतरही शासकीय लाभापासून त्यांना वंचित रहावे लागणे, धुळे विधानसभा मतदार संघातील व म.न.पा. हद्दीतील अतिक्रमित गावठाण जागेवर राहणाऱ्या रहिवाश्यांचा सहानुभूतीपूर्वक विचार करून त्यांना हक्काचा ७/१२ मिळण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(११) श्रीमती स्नेहा दुबे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (नगर विकास) लक्ष वेधतील :-

"वसई विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रात ८००० गृहनिर्माण संस्था, शेकडो चाळी घरे आणि ५२ महसूली गावात हजारो घरे, आदिवासी पाडे असणे, महानगरपालिकेने सीसी दिलेल्या हजारो इमारतींपैकी जवळपास ९०% इमारतींना ओसी दिलेली नसणे, त्याचप्रमाणे वसईच्या मूळ गावातील तसेच गावठणातील घरांना, आदिवासी पाड्यातील ५० वर्ष जुन्या घरांबाबत सी.सी./ओ.सी.चा प्रश्न निर्माण होत नसणे, मागील ३० ३५ वर्षांन आता वसई विरारसाठी पुरेसा पाणीसाठा उपलब्ध असणे, मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक १७/१२/२०२४ रोजी दिलेल्या आदेशांचा चुकीचा अन्वयार्थ लावून वसई विरार महानगरपालिका क्षेत्रात सरसकट नळ जोडणी नाकारणे, या मुद्यावर दिनांक १६/०७/२०२५ रोजी मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत चर्चा होऊन "सीसीच्या आधारे पाणी देण्यात यावे" असे निर्देश मा. मुख्यमंत्री यांनी दिले असणे, मात्र ५ महिन्यांच्या कालावधीनंतरही महानगरपालिकेकडून या आदेशांची अंमलबजावणी न होणे, दिनांक १७/१२/२०२४ पूर्वीच्या इमारतींना घरांना नळ जोडणी देण्यास कोणतीच बाधा नसल्याची धारणा पक्की करण्याची विनंती महानगरपालिकेने नगर विकास विभागाकडे केलेली असणे, मात्र मागील ६ महिन्यात यावर नगरविकास विभागाकडून कोणतेच उत्तर दिले जात नसणे, दिनांक १६/०७/२०२५ रोजीच्या बैठकीतील आदेशांचीही महानगरपालिकेकडून अंमलबजावणी न करणे, परिणामी पुरेसे पाणी उपलब्ध असूनही वसई विरारकरांना पाण्यापासून वंचित राहावे लागत असल्याने नागरिकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष,याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(१२) श्री. दिलीप लांडे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (नगर विकास) लक्ष वेधतील :-

"मुंबई उपनगरी जिल्ह्यातील मोहिली व्हिलेज व असल्फा व्हिलेज, साकीनाका हा संपूर्ण परिसर डोंगराळ, झोपडपट्टीप्रधान व नागरी सुविधांपासून वंचित असल्याने नागरिकांचे सामाजिक-आर्थिक जीवन आजही अत्यंत दयनीय स्थितीत असणे, मुंबई विकास आराखडा २०३४ मध्ये सदर परिसरास हरित पट्टा दर्शविल्यामुळे एस.आर.ए., महानगरपालिका किंवा खाजगी विकासकांद्वारे झोपडपट्टी पुनर्विकास करणे पूर्णतः अशक्य होणे, परिणामी हजारो झोपडीधारक गेल्या अनेक वर्षांपासून पुनर्वसन, मूलभूत सुविधा व सुरक्षित वास्तूंच्या प्रतीक्षेत अडकून राहणे, झोपडपट्ट्यांचे डोंगराळ भूस्खलन प्रवण स्वरूप लक्षात घेता आपत्तीचा धोका गंभीरपणे वाढत जाणे, सदर हरित पट्टा कायम ठेवल्याने परिसराच्या विकासावर संपूर्ण बंदी येणे, नागरिकांच्या जीवनमानावर परिणाम होणे व शासनाच्या सर्वसमावेशक विकास धोरणालाही बाधा पोहोचणे, त्यामुळे सदर परिसरातील हरित पट्टा तात्काळ रद्द करून निवासी झोन आरक्षण करण्याची मागणी सातत्याने होत असून, जनजीवनाच्या सुरक्षेकरिता शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

८

(१३) श्री. महेश सावंत, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (गृहनिर्माण) लक्ष वेधतील :-

"ग्रॅंटरोड येथील फ्लोरीएट इन्व्हेस्टमेंट, शापूरजी पालनजी तर्फे सिटी सर्वे क्र. १५५२ (गिरगाव) ७८०३ चौ.मी.भूखंडावरील जे.के. बिल्डिंग ०१ ते ते १० या उपकरप्राप्त इमारतींचा वि.नि.नि. ३३(७) अंतर्गत पुनर्विकास करताना स्टर्लिंग टॉवर या इमारतीत ५७० पैकी १५० घरांचे पुनर्वसन केल्याचे दाखवून १००० चौ.फूटाची ३८ घरे बांधून- FSI घोटाळा करून कोट्यवधीचा महसूल बुडविणे, सन २००९ साली भोगवटा प्रमाणपत्र प्राप्त करून जे.के.टॉवर A,B या २९ मजली इमारतीत २१५ रहिवाश्यांचे पुनर्वसन करून १७ वर्षे उलटूनही रहिवाश्यांच्या घरांची नोंदणी व सोसायटी स्थापन न करणे, पुनर्वसनाच्या प्रतीक्षेत असलेल्या २०४ रहिवाशी यांच्या प्रस्तावित जे.के.टॉवर D विंग इमारत सन २०१७ मध्ये इमारत तोडल्यानंतर गेली ०९ वर्षे आ.यो.डी./सी.सी.प्रमाणित करून प्रत्यक्षात plinth चे बांधकामही पूर्ण न होणे, सन २०२२ मध्ये डी.सी.पी.आर.मधील बदला नुसार इंसेप्टिन FSI ५०% वरून ७८% झाल्यावर विक्रीसाठी एक विंग इमारतीचे १८ मजले वाढून ६३ मजल्याची प्रस्तावित करणे, मूळ रहिवाशी यांना ३५% फंजीबल प्रमाणे ४०५ चौ.फूटाचे घर देण्यास नकार देणे, विकासकातर्फे मासिक भाडे ०८ महिने न मिळणे व दादागिरी करणे, pollution mitigation गाईड लाईन्स चे उल्लंघन करणे, रस्त्याचा सेट बॅक हस्तांतरीत न करणे, मूळ रहिवाशी यांची व शासनाची फसवणूक केलेली असूनही म्हाडा, मनपाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात येत नसल्याने स्थानिकामध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची व फसवणूकीची भावना, याबाबत विकासकाच्या सर्व परवानग्यांना स्थगिती देऊन कठोर कारवाई करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१४) श्री. विलास तरे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पालघर जिल्ह्यातील विराथनखुर्द या गावात शासकीय नोंदीत तलाव अस्तित्वात नसताना, खोट्या तलावाच्या नावाखाली मोठ्या प्रमाणावर अवैध माती उत्खनन करून शासन, पाटबंधारे विभाग, महसूल विभाग आणि स्थानिक नागरिकांची सरळसरळ फसवणूक करण्यात आलेली असणे, संबंधित गावाच्या सर्वे नं.६०/अ/६ मध्ये कधीही तलाव अस्तित्वात नसणे, तरीही ग्रामपंचायत व काही अधिकारी यांनी संगनमताने तलाव असल्याचे खोटे दर्शवून गाळ काढण्याची परवानगी मिळवलेली असणे, गुरुचरण जागा असल्यामुळे पहिली परवानगी अमान्य केली गेली असणे, मात्र, दुसऱ्या वेळी खोटा तलाव दाखवून जीआर इन्फ्रा कंपनीला गाळ काढण्याची परवानगी मिळवण्यात आली असणे, त्यासाठी ग्रामसभा घेताना ग्रामसेवक उपस्थित नसणे, अंगणवाडी सेविका यांनी खोटे 'सचिव' दाखवून खोटे ठराव मंजूर करण्यात येणे, मोजणी, क्षेत्र पाहणी न करता तलाव मान्य करणे, १०,००० ब्रास रॉयल्टी घेतल्याचे दाखवले, पण प्रत्यक्षात लाखो ब्रास उत्खनन करताना ब्लॉस्टिंगचाही वापर केलेला असणे, ब्लॉस्टिंगमुळे आजूबाजूच्या घरांना

मोठ्या प्रमाणात तडे जाणे, बोरवेलचे पाणी आटणे, गावातील मुख्य रस्ते उखडणे, वहिवाट पूर्णपणे नष्ट होणे अशी भयावह परिस्थिती निर्माण झालेली असणे, या सर्व प्रकारांमध्ये ग्रामपंचायत सरपंच, पंचायत सदस्य, सर्कल अधिकारी, मंडळ अधिकारी, लघु पाटबंधारे विभागाचे अधिकारी यांनी संगनमताने ग्रामस्थांची दिशाभूल करून शासनाला चुकीची माहिती दिलेली असणे, याबाबत शासनाने ग्रामस्थांना संपूर्ण नुकसान भरपाई देण्याची मागणी ग्रामस्थांकडून होत असणे, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१५) श्री. नानाभाऊ पटोले, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"गोंदिया जिल्ह्याला सन २०२३-२०२४ मध्ये उत्पादित झालेल्या CMR तांदळासाठी आवश्यक असलेला FRK तांदूळ सरकारकडून मिळालेला नसतानाही संपूर्ण तांदळाचा लॉट LD FRK तांदळाने तयार केला गेला असणे, गोंदिया येथील जिल्हा पुरवठा अधिकारी श्री. सतीश आगडे म्हणून अतिरिक्त कार्यभार पाहत असणे, ते गेल्या दहा वर्षांपासून गोंदिया जिल्ह्यात असणे, त्याच जिल्ह्यातील गोरेगाव तालुक्यात राहत असणे आणि पूर्वी भात गिरणी मालक असणे, चार वर्षांपूर्वी श्री. आगडे देवरीमध्ये गुणवत्ता निरीक्षक असणे, त्यावेळी देवरीमध्ये त्यांनी मंजूर केलेला तांदूळ केंद्रीय पथकाने मानवी वापरासाठी अयोग्य असल्याचे नोंदवले असणे, तो तांदूळ अजूनही देवरीच्या गोदामात साठविणे, या गोदामाचे गोदामाचे भाडे चार वर्षांपासून दिले जात असणे, यामुळे शासनाच्या तिजोरीवर अनावश्यक भार पडत असणे, गोंदियाचे डीएसओ श्री. सतीश आगडे हे यासाठी जबाबदार असणे, गोंदिया जिल्ह्यात सीएमआर तांदूळ जमा करण्यासाठी शासनाने १६००३८ मेट्रिक टन क्षमतेची गोदामे भाड्याने घेतली असणे, यात पारदर्शकता नसणे, काही गोदामांमध्ये ४ मिलर्स आहेत तर काहींमध्ये २५ मिलर्स आहेत तसेच गिरणी मालक त्यांच्या पसंतीच्या गोदामांमध्ये सीएमआर तांदूळ जमा करत असणे, असा अदांधुद गैरकारभार सुरू असूनही शासन याबाबत दुर्लक्ष करित असणे, परिणामी शासनाने त्वरीत याबाबत चौकशी करून करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१६) डॉ. राहुल पाटील, सर्वश्री. भास्कर जाधव, जितेंद्र आव्हाड, हेमंत ओगले, संजय उपाध्याय, अब्दुल सत्तार, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र विधानसभा सन २०२४ निवडणुकीपूर्वी शासनाने मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजना सुरू करणे, सदर योजनेतर्गत परभणी जिल्ह्यातील हजारो सुशिक्षित बेरोजगार युवकांनी ११ महिन्यासाठी कौशल्य विभागामार्फत शासकीय तसेच निमशासकीय सेवेत प्रशिक्षण घेतलेले असून या प्रशिक्षणाचा कालावधी १ डिसेंबर रोजी पूर्ण झालेला असणे, प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर संबंधित आस्थापनेत कायमस्वरूपी रोजगार उपलब्ध करून देण्याचे आश्वासन राज्याचे तत्कालीन मुख्यमंत्री यांनी दिलेली असणे, परंतु अद्याप आश्वासन पूर्ण

करण्यात आलेले नसणे, त्यामुळे परभणी जिल्ह्यासह राज्यातील प्रशिक्षण घेतलेले युवक-युवतींवर बेरोजगारी वेळ आलेली असणे, परिणामी सदर योजनेंतर्गत प्रशिक्षण घेणाऱ्या सुशिक्षित प्रशिक्षणार्थ्यांमध्ये शासनप्रती निर्माण झालेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण, त्यामुळे शासनाने परभणी जिल्ह्यासह राज्यातील मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजनेंतर्गत ११ महिन्यांचे प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या बेरोजगार प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण देण्यात आलेल्या आस्थापनेवर कायमस्वरूपी सामावून देण्याच्या अनुषंगाने त्वरित कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(१७) श्री.अमित साटम, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"शासनाने सुरू केलेल्या मुख्यमंत्री कार्य प्रशिक्षण योजना ही ०९ जुलै, २०२४ रोजी पासून सुरू असणे, या योजनेत १२ वी उत्तीर्ण प्रशिक्षणार्थी यांना प्रतिमाह ६००० रुपये, आयटीआय अथवा पदविका प्राप्त प्रशिक्षणार्थी यांना प्रतिमाह ८००० रुपये व पदवी तसेच पदवीत्तर पदवी प्राप्त प्रशिक्षणार्थी यांना रुपये १०००० प्रतिमाह प्रमाणे विद्या वेतन देण्यात येणे, सदरचे प्रशिक्षण शासनाने ०६ महिन्यांवरून ११ महिन्याकरिता वाढविण्यात येणे, या योजनेतील अधिकाधिक प्रशिक्षणार्थी यांना खाजगी उद्योगातील प्रशिक्षणाची आवश्यकता असणे, या कार्यक्रमांमुळे प्रशिक्षणार्थी यांना मिळणाऱ्या कार्य अनुभवाच्या आधारे स्वरोजगार सुरू करणेसाठी शासनाकडून या प्रशिक्षणार्थींना रोजगार / स्वयंरोजगारसाठी विशेष प्रोत्साहन देण्याची आवश्यकता असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१८) श्री. प्रशांत बंब, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उद्योग मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या सन १९६२ च्या स्थापनेपासून कायदेशीर सल्लागार महाव्यवस्थापक तथा विभाग प्रमुख (विधी व कामकाज) पदाची निर्मिती झालेली असणे, सन २०१६ मध्ये अर्हता धारक महिला उमेदवाराची सरळसेवेने निवड केलेली असणे, आठ वर्षांच्या कालावधीत संबंधित महिला अधिकारी यांनी या पदाचे "अधिकार आणि कर्तव्ये" याचा भाग असलेल्या खटल्यांचे व्यवस्थापन करताना शासनासाठी बहुतांश यश मिळवून दिलेले असणे, तथापि संबंधित महिला अधिकारी यांचेविरुद्ध अत्यंत घृणास्पद चारित्र्यहिन, अश्लील लिखाण करून एका व्यक्तीने नावासह दाखल केलेल्या तथ्यहीन तक्रारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी रीतसर हाताळण्याऐवजी कोणतीही शहानिशा न करता थेट विभागप्रमुखाचे "अधिकार आणि कर्तव्याचे" शैक्षणिक-तांत्रिकदृष्ट्या अपात्र व विहीत अर्हता नसलेल्या कनिष्ठ व्यवस्थापकांना work distribution करणे, तक्रारदार महिलेची वकीलीची सनद रद्द झालेली असणे, यामुळे संबंधित दिनांक २१/१०/२०२४ ची वर्क डिस्ट्रीब्यूशन ऑर्डर तात्काळ रद्द करून उक्त महिला अधिकारी यांना त्यांच्या धारण पदानुसार पूर्ववत अधिकाराने काम करू देण्याची

आवश्यकता असणे, कामाच्या ठिकाणी महिला अधिकाऱ्यांविरुद्ध अधिकार कक्षेबाहेर जाऊन कट कारस्थानपूर्वक चारित्र्यहनन मोहीम राबविणाऱ्या महाव्यवस्थापक (म.ब.वि) व संबंधितांना निलंबनाधीन ठेवून विभागीय चौकशी लावणेबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१९) श्री. अब्दुल सत्तार, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पणन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"शेतकऱ्यांचा कापूस सीसीआयमार्फत खरेदी सुरू करणे, १ हेक्टरला १४ क्विंटल खरेदीची मर्यादा असणे, सिल्लोड-फुलंब्री तालुक्याच्या रुपेश सिंग सेंट्रल इनचार्ज असणे, १ हेक्टरला १४ क्विंटल खरेदीची मर्यादा असताना रुपेश सिंग सेंट्रल इनचार्ज शेतकऱ्यांच्या सातबारावर खाडाखोड करून १ हेक्टरचे २ हेक्टर किंवा ४ हेक्टर करून या शेतकऱ्यांच्या नावावर व्यापाराचा कापूस खरेदी करून मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार करणे, एका गाठीला ७०० रुपये प्रमाणे लाच घेणे, सिल्लोड सहकारी जिनिंगवर कापूस खरेदी सुरू करणेबाबत मान्यता मिळणे, सिल्लोड जिनिंगने टेंडर सुद्धा भरलेला असणे, परंतु अद्याप पावेतो सिल्लोड जिनिंग सुरू न करणे, खाजगी जिनिंगला कापूस खरेदी करणे, फुलंब्री तालुक्यातील सीसीआय कापूस खरेदीसाठी राजेंद्र फायबर्स व वरदहस्त जिनिंगला प्राधान्य देऊन मोठ्या प्रमाणावर गैरव्यवहार करणे, ४ महिने सीसीटीव्ही फुटेज ठेवणे अनिवार्य असणे, सिल्लोड जिनिंगला सीसीआय कापूस खरेदी न केल्यामुळे सिल्लोड तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होणे, याकरिता सिल्लोड जिनिंग वर सीसीआय कापूस खरेदी सुरू करणेबाबत व भ्रष्ट सेंट्रल इनचार्ज रुपेश सिंग याच्याविरोधात शासनाने करावयाची तातडीची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२०) सर्वश्री. संजय पुराम, रामदास मसराम, भीमराव केराम, डॉ. मिलिंद नरोटे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आदिवासी विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"भारतातील १३ राज्यांमध्ये गोंडी भाषा बोलली जात असून मध्य भारतासह ओरीसा, पश्चिम बंगाल, कर्नाटक व महाराष्ट्रात सुद्धा गोंडी भाषा अवगत असणारे व बोलणाऱ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असणे, मादाव शंभूशेक यांच्या डमरू नादावरून गोंडी धर्मगुरू पहांदी पारी कुपार लिंगोने गोंडी भाषा तयार केली असल्याची आख्यायीका असणे, तेव्हापासून प्राचीन काळात गोंडी भाषा बोलणारे गोंडराजे म्हणून राजे-महाराजे यांचा इतिहास असणे, त्यामुळे गोंडी भाषा लुप्त होऊ नये, यासाठी भारतीय संविधानाच्या अनुसूची ८ मध्ये गोंडी भाषा समाविष्ट करून तीला राज्यभाषेचा दर्जा मिळावा, यासाठी राज्यातील गोंडी भाषिकांची मोठ्या प्रमाणात मागणी असणे, त्यासाठी राज्यशासनाने केंद्र शासनाकडे शिफारस करण्याची विनंती सुद्धा वारंवार करण्यात आली असणे, त्यामुळे राज्य शासनाने गोंडी भाषेला राज्यभाषेचा दर्जा मिळावा यासाठी केंद्र शासनाकडे तातडीने शिफारस करण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२१) श्री. संदिप क्षीरसागर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"बीड जिल्ह्यातील प्रभारी कार्यकारी अभियंता कृष्णा पानसंबळ, सार्व.बांधकाम विभाग क्र.२ यांच्याकडून गैरकारभार, मनमानी कारभार, अनियमितता होत असल्याचे नुकतेच माहे डिसेंबर, २०२५ मध्ये उघडकीस येणे, शिरूर का तालुक्यात जिल्हा वार्षिक योजनेंतर्गत विविध कामे मंजूर होत असतांना बहुतांश कामामध्ये दुबारीकरण करणे, तीच तीच कामे २५१५ अल्पसंख्याक, समाजकल्याण विभाग, तांडा वस्ती व इतर लेखाशीर्षामध्ये दाखवून अनियमितता करून केलेला गैरव्यवहार, तालुक्यात सन २०२०-२१ ते ऑक्टोबर, २०२५ या दरम्यान वार्षिक देखभाल दुरुस्तीच्या कामामध्ये मंजूर तथा कार्यारंभ आदेश झालेले असणे, परंतु संबंधित कामे न झाल्यामुळे सातत्याने येत असलेल्या अडचणी, यासंदर्भात लोकप्रतिनिधिनी संबंधित मंत्री महोदयांकडे दिनांक ०८/१०/२०२५ रोजी व त्यापूर्वीही अनेकदा पत्रव्यवहार करून सदर बाब निदर्शनास आणूनही कोणतीच कार्यवाही न होणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, सदरहू प्रकरणाची शासनाने वर्षनिहाय, स्तरनिहाय, कामनिहाय, लेखा परिक्षणनिहाय सखोल चौकशी करून दोषी प्रभारी कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र.२, शाखा अभियंता व लेखा विभागातील वरिष्ठ सहायक यांच्याविरुद्ध कडक कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(२२) श्रीमती सुलभा खोडके, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अमरावती शहरातील राजकमल चौक, हमालपुरा, रेल्वे स्थानक आणि जयस्तंभ चौकासारख्या महत्त्वाच्या केंद्रांना जोडणाऱ्या, बडनेरा-अमरावती रेल्वे मार्गावरील साखळी क्र. ६७१/१४-१५ वरील उड्डाणपुलाचे बांधकाम अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याने, नागरिकांना गंभीर वाहतूक कोंडीचा व गैरसोयीचा सामना करावा लागत असणे, या प्रकल्पासाठी रुपये १२५.३७ कोटी इतका निधी अपेक्षित असून, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने यासंबंधीची पुढील कार्यवाही त्वरित करण्याकरिता दिनांक १७ सप्टेंबर २०२५ रोजी रेल्वे विभागास कळविलेले असणे, तथापि, कामास गती देण्यासाठी शासनाने तातडीने हस्तक्षेप करणे आवश्यक असून अमरावतीकरांची रहदारीची समस्या दूर करण्यासाठी आणि सार्वजनिक वाहतूक सुलभ करण्यासाठी शासनाने तात्काळ आवश्यक निधी मंजूर करून, संबंधित विभागांना (सार्वजनिक बांधकाम आणि रेल्वे) सदर उड्डाणपुलाचे बांधकाम विहित मुदतीत व गुणवत्तापूर्ण पद्धतीने पूर्ण करण्याचे निर्देश देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

- (२३) सर्वश्री. सुधीर मुनगंटीवार, राघवेंद्र पाटील, रामदास मसराम, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे ग्रामविकास व पंचायत राज मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील सर्व ग्रामपंचायतींमध्ये कार्यरत असलेल्या संगणक परिचालकांना मागील काही महिन्यांपासून मानधन न मिळाल्यामुळे अत्यंत बिकट आर्थिक परिस्थितीचा सामना करावा लागणे, या संगणक परिचालकांचे माहे जुलै २०२४ ते मार्च २०२५ या कालावधीतील मानधन अद्याप थकीत असणे, तसेच माहे जून २०२५ नंतरचे मानधनही थकीत असणे, याशिवाय गोंदिया जिल्ह्यासह काही जिल्हा परिषदांनी कोरोना काळातील प्रोत्साहनपर भत्ता देऊन कर्मचाऱ्यांचे मनोबल वाढविले असताना त्याच धर्तीवर इतर जिल्ह्यांतील संगणक परिचालकांनाही हा लाभ द्यावा अशी मागणी संगणक परिचालक संघटनेने करणे, संगणक परिचालकांना ग्रामपंचायत सहायक म्हणून पद निश्चिती करून त्यांना वेतन व ग्रॅज्युइटी देण्यात यावी ही मागणी संघटनेने करणे, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, संगणक परिचालकांमध्ये पसरलेला असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (२४) श्री. राजकुमार बडोले, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सामाजिक न्याय मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील अनु.जाती व नवबौद्ध समाजाचे ७० टक्के लोक भुमीहीन असून त्यांची संख्या जवळपास ३० लाख असणे, या भुमीहीन कुटूंबांपैकी आतपर्यंत अंदाजे ५००० कुटूंबांना ५००० हेक्टर जमीनीचे वाटप कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण योजनेत करणे, उर्वरीत भुमीहीन कुटूंबासाठी विशेष घटक योजनेअंतर्गत कोणताही लाभ न मिळणे, या भुमीहीन कुटूंबातील युवकांना महामंडळामार्फत स्वयंरोजगार न मिळणे व शासनाने कोणत्याही योजना न करणे, राज्यातील १०० अनु.जाती विद्यार्थ्यांना देशातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण घेण्यासाठी राजर्षी शाहु महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना २००९ पासून सुरु होऊन त्यात कोणतीही सुधारणा न होणे, सैनिक शाळेतील अनु.जातीच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता योजना २००३ पासून कोणतीही सुधारणा न होता वार्षिक १५००/- प्रतीवर्ष अनुदान मिळणे, राजर्षी शाहु महाराज गुणवत्ता पुरस्काराची अंमलबजावणी न होणे व त्यात सुधारणा न होणे, १९७५ मध्ये सुरु झालेल्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनु.जाती विद्यार्थ्यांना दरमहा फक्त १०० रुपये विद्यावेतन देण्यात येणे, या सगळ्या योजनांचे पुनर्विलोकन होऊन विद्यावेतन भत्ते यात सुधारणा करणे, सगळे अनु.जाती व नवबौद्ध महामंडळांचे कर्ज वाटप ठप्प होणे व फक्त कागदोपत्री तरतूद दाखविली जाणे, आंतरजातीय विवाह योजनेतील जोडप्यांना तीन-तीन वर्षे निधी न मिळणे, त्यासाठी शासनाने प्रोत्साहन न देणे, बेरोजगार युवकांसाठी रोजगार देणे व कर्ज देऊन त्यांना स्वावलंबीकरण करणे याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२५) श्री. राजेश वानखडे, वि.स. स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अमरावती जिल्ह्यातील तिवसा विधानसभा मतदारसंघातील ग्रामीण भागातील तिवसा तालुक्यातील नवीन चार आरोग्य उपकेंद्रांच्या इमारती अनुक्रमे बोर्डा, वाठोडा, ममदापूर व भिवापूर शासनाद्वारे उभारण्यात येणे, या उपकेंद्रांमध्ये कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त असल्यामुळे नागरिकांना आरोग्य सुविधा उपलब्ध न होणे, त्याचप्रमाणे तिवसा तालुक्यातील तीन आरोग्य केंद्रांसह उपकेंद्रांमध्ये वैद्यकीय अधीक्षक, आरोग्य सहाय्यक, आरोग्य सेवक पुरुष, परिचय, सफाई कर्मचारी अशी विविध संवर्गातील एकूण ३१ पदे रिक्त असणे, यात कुन्हा, मारडी, तळेगाव ठाकूर ही आरोग्य केंद्रे तळेगाव ठाकूर विभागातील आठ उपकेंद्रे कुन्हा विभागातील सात व मारडी विभागातील पाच अशी एकूण वीस केंद्रांवर कर्मचाऱ्यांची कमतरता निर्माण होणे, त्यामुळे नागरिकांना आरोग्य सेवेकरीता तालुकास्तरावर उपचाराकरिता जाणे क्रमप्राप्त होणे, आरोग्य सेवेतील पदे रिक्त असल्याबाबत सातत्याने वृत्तपत्रांमध्ये वृत्त प्रकाशित होणे, त्यामुळे नागरिकांमध्ये शासनाप्रती रोष निर्माण होणे, परिणामी आरोग्य सुविधा पुरविण्याकरिता तीवसा मतदारसंघासह संपूर्ण जिल्ह्यातील आरोग्य सेवेतील कर्मचाऱ्यांची पदे भरण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२६) श्री. आनंद तिडके, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नांदेड जिल्ह्यातील नांदेड तालुका, हदगाव, माहूर, लोहा व किनवट तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व उपकेंद्रांमध्ये मागील काही महिन्यांपासून आरोग्य सुविधा पूर्णपणे ढासळून कार्यक्षमतेचा पूर्ण न्हास झाल्याचे धक्कादायक वास्तव उघड झाले असणे, बरडशेवाळा आरोग्य केंद्रात औषधांचा तीव्र तुटवडा निर्माण होऊन रुग्णांना सोशल मिडिया ग्रुप व स्थानिक स्वयंसेवकांकडून औषधांचा पुरवठा घ्यावा लागणे, माहूर तालुक्यात पाच प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व २७ उपकेंद्रांमध्ये निम्म्याहून अधिक पदे रिक्त असून गंभीर रुग्णांवर उपचार करणे अशक्य झाले असणे, लोहा तालुक्यातील सहा प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये वैद्यकीय अधिकारी मुक्कामी राहत नसल्याने आरोग्य सेवा मिळत नसणे, तर किनवट तालुक्यातील खंबाळा उपकेंद्र अनेक महिन्यांपासून कुलूपबंद असून नागरिकांना शेजारील गावात उपचारासाठी जावे लागणे, चिंचोर्डे आरोग्य केंद्रात औषध तुटवडा, बायोमेट्रिक गैरव्यवहार, वीज-पाणी पुरवठा खंडित होणे यामुळे रुग्णांची प्रचंड गैरसोय होणे, या सर्व परिस्थितीमुळे ग्रामीण व आदिवासी भागातील गर्भवती महिला, नवजात शिशू, वृद्ध, कुपोषित व संसर्गजन्य आजारांनी ग्रस्त रुग्णांचे प्राण धोक्यात येणे, त्यामुळे नांदेड जिल्ह्यातील विस्कळीत झालेली आरोग्य व्यवस्था तात्काळ सुधारून रिक्त पदे भरणे, औषध पुरवठा नियमित करणे, उपकेंद्रे सुरू करणे व या परिस्थितीस जबाबदारांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ब) लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. १०५ अन्वये) संबंधित निवेदने सभागृहासमोर ठेवणे :-

(म.वि.स. नियम १०५ अन्वये सभागृहात चर्चेकरिता न आलेल्या लक्षवेधी सूचनांचे जोडपत्र अमुद्रित स्वरूपात सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येत आहे.)

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

- (१) मुख्यमंत्री : महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित (महानिर्मिती) यांचा सन २०२२-२०२३ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उप मुख्यमंत्री : महा मुंबई मेट्रो (एम ३) संचलन महामंडळ मर्यादित
तथा नगरविकास
मंत्री यांचा सन २०२३-२०२४ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) उप मुख्यमंत्री : (क) पाचव्या महाराष्ट्र वित्त आयोगाने सादर केलेल्या
तथा वित्त व
नियोजन मंत्री अहवालातील शिफारशी लागू असलेला कालावधी दिनांक ३१ मार्च, २०२६ पर्यंत वाढविणेबाबतचे पूरक स्पष्टीकरणात्मक जापन सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे
(१) "इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण, महाराष्ट्र शासन यावरील अहवाल"
(२) "महाराष्ट्रातील जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान ट्रस्टसह प्रधानमंत्री खनिज क्षेत्र कल्याण योजनेच्या अंमलबजावणीवरील कामगिरी लेखापरीक्षण अहवाल" (३) "सन २०२४-२०२५ या वर्षाचा विनियोजन लेखा अहवाल" (४) "सन २०२४-२०२५ या वर्षाचा वित्तीय लेखा अहवाल, खंड-एक व खंड-दोन" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ च्या कलम-६ (१) नुसार सन २०२५-२०२६ च्या अर्थसंकल्पाच्या संदर्भात जमा व खर्चाच्या अर्धवार्षिक आढाव्याचे निष्कर्ष दर्शविणारे विवरणपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

- (४) वने मंत्री : महाराष्ट्र पर्यायी वनीकरण निधी व्यवस्थापन आणि नियोजन प्राधिकरण (महा-कॅम्पा) यांचा सन २०१९-२०२० ते सन २०२१-२०२२ चा लेखापरिक्षण अहवाल व वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (५) उद्योग मंत्री : महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ यांचा सन २०२१-२०२२ व सन २०२२-२०२३ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (६) इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री : महात्मा ज्योतिबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) नागपूर यांचा सन २०१९-२०२० ते सन २०२३-२०२४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (७) दुग्धविकास मंत्री : महाराष्ट्र राज्य सहकारी दूध महासंघ मर्यादित मुंबई (महानंद) यांचा सन २०२४-२०२५ या वर्षाचा वैधानिक लेखा परिक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (८) कृषि मंत्री : (क) वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचा सन २०२२-२०२३ व सन २०२३-२०२४ या वर्षाचा अनुक्रमे एकावन्नावा व बावन्नावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
(ख) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांचा सन २०२२-२०२३ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (९) महिला व बाल विकास मंत्री : (क) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांचा सन २०२२-२०२३ व सन २०२३-२०२४ या वर्षाचा अनुक्रमे तिसावा व एकतिसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
(ख) महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग यांचे सन २०२२-२०२३ व सन २०२३-२०२४ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (१०) परिवहन मंत्री : महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा हिशेब व हिशेब तपासणी अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : विधानसभेने संमत केलेल्या विधेयकांना विधानपरिषदेची संमती व दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकाला राष्ट्रपतींची अधिसंमती मिळाल्याचे जाहीर करणे.

चार : मा.संसदीय कार्य मंत्री यांचा प्रस्ताव :-

"विधानमंडळ समित्यांच्या दौऱ्यादरम्यान विधानमंडळ सदस्यांचे आचरण कसे असावे याबाबत विचारविनिमय करण्यासाठी दोन्ही सभागृहाच्या सदस्यांचा समावेश असलेली संयुक्त समिती गठित करण्याबाबतचा प्रस्ताव."

पाच : मा.समिती प्रमुख, विधानसभा विशेषाधिकार समिती यांचा प्रस्ताव —

विधानसभा विशेषाधिकार समितीकडे विचारार्थ प्रलंबित असलेल्या,

- (१) श्री. जयकुमार गोरे, मा. ग्रामविकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी श्री. रोहित पवार, वि.स.स. यांचेविरुद्ध दिनांक ५ मार्च, २०२५ रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकारभंग व अवमानाचे प्रकरण.
- (२) श्री. जयकुमार गोरे, मा. ग्रामविकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी "लय भारी" युट्युब वाहिनीचे संपादक / चालक श्री. तात्यासो ऊर्फ तुषार आबाजी खरात यांचेविरुद्ध दिनांक ५ मार्च, २०२५ रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकारभंग व अवमानाचे प्रकरण.

या दोन प्रकरणांवरील विशेषाधिकार समितीचे अहवाल सादर करण्याकरिता महाराष्ट्र विधानसभा नियम १८३(१) च्या परंतुकान्वये पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत मुदत वाढवून देण्यात यावी.

सहा : (१) श्री. नरेंद्र भोंडेकर, मा.समिती प्रमुख, विधानसभा विशेषाधिकार समिती यांचा प्रस्ताव:-

"दिनांक १७ जुलै, २०२५ रोजी विधानसभा सभागृहामध्ये अंतिम आठवडा प्रस्तावावर चर्चा सुरु असताना सन्माननीय विधानसभा सदस्य श्री. जितेंद्र आव्हाड यांचे अभ्यागत श्री. नितीन हिंदुराव देशमुख व सन्माननीय विधानसभा सदस्य श्री. गोपीचंद पडळकर यांचे अभ्यागत श्री. सर्जेराव बबन टकले यांनी विधान भवन, मुंबई येथील मुख्य पोर्च येथे आपापसात धक्काबुक्की करीत अत्यंत आक्षेपार्ह कृत्य करून महाराष्ट्र विधानसभेची प्रतिष्ठा व प्रतिमा मलीन केल्याने उद्भवलेले महाराष्ट्र विधानसभेचे विशेषाधिकार भंग व अवमानाच्या प्रकरणासंबंधातील विधानसभा विशेषाधिकार समितीचा अहवाल विचारात घेण्यात यावा."

(२) मा.मुख्यमंत्री यांचा प्रस्ताव :-

"दिनांक १७ जुलै, २०२५ रोजी विधानसभा सभागृहामध्ये अंतिम आठवडा प्रस्तावावर चर्चा सुरु असताना सन्माननीय विधानसभा सदस्य श्री. जितेंद्र आव्हाड यांचे अभ्यागत श्री. नितीन हिंदुराव देशमुख व सन्माननीय विधानसभा सदस्य श्री. गोपीचंद पडळकर यांचे अभ्यागत श्री. सर्जेराव बबन टकले यांनी विधान भवन, मुंबई येथील मुख्य पोर्च येथे आपापसात धक्काबुक्की करीत अत्यंत आक्षेपार्ह कृत्य करून महाराष्ट्र विधानसभेची प्रतिष्ठा व प्रतिमा मलीन केल्याने

उद्भवलेल्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या विशेषाधिकार भंग व अवमानाच्या प्रकरणासंबंधातील विधानसभा विशेषाधिकार समितीचा अहवाल विचारात घेतल्यानंतर हे सभागृह सदरहू अहवालातील समितीच्या अभिप्राय व शिफारशींशी सहमत असून असा ठराव करित आहे की,

१) संसदेच्या सुरक्षा व्यवस्थेप्रमाणेच महाराष्ट्र विधानमंडळाची सुरक्षा व्यवस्था निर्माण करण्यात यावी.

२) विधान भवनात येणाऱ्या सर्वच अभ्यागतांसाठी सुरक्षा तज्ञ व सल्लागारांच्या अभिप्रायांनुसार एक स्वतंत्र नियमावली तयार करण्यात यावी व अशा नियमावलीची काटेकोर अंमलबजावणी करण्यात यावी.

३) अशा प्रसंगाना रोखण्यासाठी किंबहुना अशी घटना घडूच नये म्हणून सुरक्षा तज्ञ व सल्लागार तसेच पोलीस विभागाशी समन्वय ठेऊन प्रभावी अशी सुरक्षा व्यवस्था विधान भवनात निर्माण करण्यात यावी.

४) विधान भवन इमारतीमध्ये प्रवेशिका वितरण प्रणाली ही महाराष्ट्र पोलीस डेटाबेस बरोबर संलग्न करून त्याद्वारे अभ्यागतांची स्वयंचलित रिअल टाईम पार्श्वभूमी तपासणी प्रणाली कार्यान्वित करण्यात यावी. ज्यामध्ये अभ्यागतांची गुन्हेगारी पार्श्वभूमी असल्याचे प्रणालीला दिसून आल्यास त्या अभ्यागताची प्रवेशिका विनंती तात्काळ नाकारली जाईल. याप्रमाणे डिजिटल प्रवेशिका वितरण प्रणाली विधान भवनात या विषयातील तज्ञांच्या सल्ल्यानुसार स्थापित करण्यात यावी.

५) विधानमंडळाच्या सन्माननीय सदस्यांनी विधानमंडळाच्या प्रसिमेत अभ्यागतांना घेऊन येताना दक्षता घ्याव्यात व सर्व सन्माननीय सदस्यांनी अभ्यागतांच्या सुरक्षा तपासणीमध्ये विधानमंडळाच्या सुरक्षा अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना सहकार्य करून एक आदर्श निर्माण करावा तसेच सन्माननीय सदस्यांच्या भेटीला येणाऱ्या अभ्यागतांची सुरक्षा तपासणी व सुरक्षा सूचनांचे सौजन्याने आणि शीघ्रतेने पालन करावे.

६) सन्माननीय सदस्य श्री.जितेंद्र आव्हाड यांचे अभ्यागत श्री.नितीन हिंदुराव देशमुख व सन्माननीय सदस्य श्री.गोपीचंद पडळकर यांचे अभ्यागत श्री.सर्जेराव बबन टकले या अभ्यागतांनी प्रवेश नियमांचे उल्लंघन करित विधान भवनाच्या मुख्य पोर्च येथे विधानसभेचे अधिवेशन सुरु असताना केलेल्या धक्काबुक्कीमुळे विधानसभेच्या कामकाजामध्ये प्रत्यक्षपणे व्यत्यय निर्माण झाला. त्यांनी धक्काबुक्कीचे अतिशय आक्षेपार्ह, निंदनीय व गुन्हेगारी स्वरूपाचे गंभीर दुष्कृत्य केले. त्यामुळे विधानसभा सभागृह व विधानसभेचे सन्माननीय सदस्य यांचेबाबत जनमानसात संभ्रम व गैरसमज निर्माण झाला, माध्यमांद्वारे विधानमंडळाबाबत अत्यंत प्रतिकूल वृत्तांकन केले गेले. त्यामुळे महाराष्ट्र विधानसभा व महाराष्ट्र विधानसभेचे सदस्य यांच्या प्रतिमेला व प्रतिष्ठेला तडा गेला म्हणून समिती

श्री.नितीन हिंदुराव देशमुख व श्री.सर्जेराव बबन टकले यांच्या गंभीर कृत्यांसाठी त्यांचेवर दंडात्मक कार्यवाही म्हणून श्री.नितीन हिंदुराव देशमुख त्याचप्रमाणे श्री.सर्जेराव बबन टकले यांना दोन दिवसांची दिवाणी कारावासाची शिक्षा देण्यात यावी. तसेच त्यांना विधान भवनाच्या मुंबई व नागपूर येथील प्रसिमेत येण्यास या विधानसभेचा कार्यकाळ संपेपर्यंत म्हणजेच सन २०२९ पर्यंत बंदी घालण्यात यावी.

कारावासात पाठविलेल्या व्यक्तीस विधानमंडळाचे अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर मुक्त केले जाते ही वस्तुस्थिती विचारात घेता विधानमंडळाचे अधिवेशन संस्थगित होण्यापूर्वी संबंधित अवमानकर्ते यांची लगेच मुक्तता होऊन आवश्यक तेवढा त्यांच्या शिक्षेचा कालावधी पूर्ण न झाल्यास विधानसभेच्या एका किंवा अधिक अधिवेशनात त्यांना देण्यात आलेल्या शिक्षेचा एकूण कालावधी पूर्ण करण्यासाठी पुढील अधिवेशनात त्यांना पुन्हा कारागृहात पाठविण्यात यावे."

सात : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना - (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

आठ : शासकीय विधेयके :

(अ) शासकीय विधेयकाबाबतची माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे :-

महिला व बाल विकास मंत्री : "सन २०२५ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १५ — महाराष्ट्र भीक मागण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०२५" वर दिनांक ११ डिसेंबर, २०२५ रोजी झालेल्या चर्चेच्यावेळी श्री.नाना पटोले, वि.स.स. यांनी कुष्ठरोगी रुग्णांच्या संख्येबाबत उपस्थित केलेल्या मुद्याची माहिती पटलावर ठेवतील.

(ब) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १०९ — महाराष्ट्र कारागृहे व सुधार सेवा विधेयक, २०२५

नऊ : अंतिम आठवडा प्रस्ताव :-

(शनिवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री विजय वडेढीवार, आदित्य ठाकरे, जयंत पाटील, नाना पटोले, भास्कर जाधव, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री सुनिल प्रभू, रोहित पाटील, अमीन पटेल, अजय चौधरी, दिलीप सोपल, रोहित पवार, अमित देशमुख, डॉ. राहुल पाटील, सर्वश्री उत्तमराव जानकर, अस्लम शेख, कैलास घाडगे-पाटील, संदिप क्षिरसागर, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री सुनिल राऊत, बापूसाहेब पठारे, अमित झनक,

नारायण पाटील, विकास ठाकरे, अभिजीत पाटील, शिरीषकुमार नाईक, वरुण सरदेसाई, राजु खरे, संजय मेश्राम, अनंत (बाळा) नर, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री साजिद खान पठाण, हारुन खान, हेमंत ओगले, महेश सावंत, रामदास मसराम, प्रविण स्वामी, अनिल मंगुळकर, मनोज जामसुतकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, वि.स.स. यांचा नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात कायदा व सुव्यवस्थेची निर्माण झालेली गंभीर परिस्थिती महिला व बालके सुद्धा राज्यात सुरक्षित नसणे, राज्याच्या उपराजधानी असलेल्या नागपूरसह विदर्भात कायदा व सुव्यवस्थेची बिघडलेली परिस्थिती, ता. साक्री (जि. धुळे) येथे यात्रेत गेलेल्या एका १४ वर्षीय अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार करून तिची करण्यात आलेली हत्या, उल्हासनगर येथील एका अल्पवयीन मुलीवर विनयभंग केल्या प्रकरणी अटक करण्यात आलेल्या आरोपीची जामिनावर सुटका झाल्यानंतर त्या आरोपी सोबत असणाऱ्या गावगुंडांनी पीडितेच्या घरासमोरून काढलेली मिरवणूक, मुंबई शहरात गेल्या ६ महिन्यात ४९४ महिलांवर बलात्कार झाल्याच्या घटना घडणे, त्यामुळे मुंबई शहर सुद्धा आता महिलांसाठी सुरक्षित राहिलेले नसणे, राज्यात भ्रष्टाचारात मोठ्या प्रमाणात झालेली वाढ, राज्यात घडत असलेला शेकडो कोटी रुपयांचा धान घोटाळा, भ्रष्टाचाराच्या बाबतीत राज्य आघाडीवर असणे, रोजगार हमी योजनेत सर्वाधिक भ्रष्टाचार होत असल्याची बाब उघडकीस येणे, भ्रष्टाचाराच्या व लाचखोरीच्या घटनांमध्ये न्यायाधीशांसह गेल्या १० महिन्यात ६१ वर्ग १ चे अधिकारी अडकले असून याला आळा घालण्याची नितांत आवश्यकता, संतोष देशमुख मृत्यू प्रकरणी अद्यापही आरोपींना अटक झालेली नसणे, कृष्णा आंधळे अद्यापही फरार असणे, मुख्य आरोपीला जामिन मिळण्याची जनमानसांत होत असलेली चर्चा, नांदेड मधील सक्षम ताटे या युवकाची जातीय वादातून झालेली हत्या, अमली पदार्थांच्या तस्करीत मोठ्या प्रमाणात वाढ झाली असून एमडी (मॅफेड्रॉन) या अमली पदार्थाचे उत्पादन आता राज्यातच होत असून यावर नियंत्रण आणण्याची नितांत आवश्यकता, राज्य शासनाच्या महिला अधिकारी /कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाप्रमाणे ७३० दिवस बालसंगोपन रजा अनुज्ञेय करण्याची होत असलेली मागणी, सायबर गुन्ह्यांच्या घटनांमध्ये दिवसेंदिवस वाढ होत असून सर्वाधिक गुन्हे मुंबईत होत असणे, या गुन्ह्यांना आळा घालण्यासाठी शासनाने तातडीने उपाय करण्याची आवश्यकता, राज्यातील ज्येष्ठ नागरिक असुरक्षित असल्याचे नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड ब्युरोच्या अहवालातून स्पष्ट होणे, त्यामुळे ज्येष्ठ नागरिकांना विशेष संरक्षण देण्यासाठी तातडीने उपाययोजना करण्याची आवश्यकता, शासनाने दिलेल्या आश्वासनांची पूर्तता करण्यात आलेले अपयश, राज्याची ढासळलेली आर्थिक परिस्थिती, राज्यातील वैशिष्ट्यपूर्ण उत्पादनांना भौगोलिक मानांकन /पेटंट/ट्रेडमार्क देण्याची आवश्यकता, राजकीय विरोधकांवर सूडभावनेने दाखल होत असलेले गुन्हे, पोलिस यंत्रणेचा गैरवापर, सामाजिक राजकीय कार्यकर्त्यांवर होत असलेले हल्ले व ते रोखण्यास पोलिस यंत्रणेला आलेले अपयश, ग्रामीण भागात टोळक्यांची दहशत, अवैध दारूभट्ट्या, वाळू माफिया, गुटखा माफिया सक्रिय होणे, बेरोजगारीमुळे राज्यातील तरुणांमध्ये व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांमध्ये ड्रग्सचे वाढते प्रमाण, मुंबई, पुणे, नागपूर येथे मोठ्या प्रमाणावर एमडी व अन्य ड्रग्सचे उत्पादन व साठा

होत असणे, राज्यात सर्रासपणे होणाऱ्या अमली पदार्थांच्या विक्रीस आळा घालण्यास शासनाला येत असलेले अपयश, POCSO अंतर्गत गुन्हे ३० ते ३५% ने वाढले असणे, महिला सुरक्षेसाठी पोलिसांची अपुरी यंत्रणा, बीट-मार्शल पेट्रोलिंग कमी असणे, पीडितांना न्याय मिळण्यास प्रचंड विलंब होत असणे, FIR नोंदणीस नकार, तक्रारी दाबण्याचे प्रकार, मराठा आरक्षण, ओबीसी आरक्षण, बंजारा—धनगर, आदिवासी प्रश्न यासंदर्भात राजकीय पातळीवर द्वेषपूर्ण वक्तव्ये व जाणूनबुजून तयार केलेला तणाव, काही पोलीस ठाण्यात तक्रारदारांना वेळेवर FIR न देण्याचे वाढलेले प्रकार, मोक्याच्या ठिकाणी वाढलेले जमीन—माफिया, त्यामध्ये बिल्डर—पोलिस व राजकीय हस्तक्षेप होत असणे, नगरविकास विभागाच्या दिनांक १ जानेवारी, २०११ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार जे झोपडीधारक पुनर्वसनासाठी पात्र ठरत असतील त्यांच्याकडून शुल्क आकारण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने त्वरित धोरण ठरऊन स्वतंत्र कक्ष सुरु करण्याची आवश्यकता, गिरणी कामगारांच्या रखडलेल्या घरांच्या मागण्याबाबत मा. उप मुख्यमंत्री, नगरविकास यांनी दिनांक १०/०७/२०२५ रोजी कामगार नेते व संबंधित अधिकारी यांची घेतलेली बैठक, बैठकीतील आश्वासनांची अंमलबजावणी न होणे, गिरणी कामगारांचे अनेक वारसदार हक्काच्या घराकरीता अर्ज करण्याचे बाकी असणे, आतापर्यंत २२८६ हून अधिक अर्जांची झालेली नोंद, त्यांना हक्काचे घर मिळण्याबाबत असलेली अपेक्षा, त्यांना तात्काळ अर्ज उपलब्ध करून देण्याबाबत करावयाची कार्यवाही, वरळी मुंबई येथील हर्मीस हाऊस पुनर्विकास प्रकल्पात (जी/दक्षिण प्रभाग) झालेल्या डीसीपीआर २०३४ नियमन ३३(१२) (A) आणि (B) चा गैरव्यवहार झाल्याने दिलेली NOC तात्काळ रद्द करण्याची आवश्यकता, विदर्भाचा अद्यापही विविध क्षेत्रात अनुशेष असून विदर्भात पाटबंधारे, जलसंपदा प्रकल्प निधी अभावी अर्धवट अवस्थेत असणे, विदर्भ-मराठवाडयातील ग्रामीण रस्त्यांची दुरावस्था असून निधी अभावी अनेक ग्रामीण रस्ते प्रलंबित असणे, परिणामी विदर्भात नविन मोठे उद्योग उभारण्यास येणा-या अडचणी, त्यामुळे बेरोजगारीचे वाढते प्रमाण, अवकाळी पाऊस व दुष्काळ यामुळे शेतीचे अतोनात नुकसान होऊन शेतीसाठी पुरक बाबी निर्माण करण्यात राज्य शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, पिकाला हमीभाव मिळत नसल्याने व कर्जबाजारीपणामुळे शेतकऱ्यांच्या मोठ्या प्रमाणात होत असलेल्या आत्महत्या, राज्यात महागाईने सर्व सामान्य जनतेचा गळा आवळल्याने शासना विरोधात नाराजी पसरली असून महागाई कमी करण्यास शासनाला आलेले अपयश, परिणामी विदर्भ, मराठवाडयासह संपूर्ण राज्यात सर्वसामान्यांमध्ये पसरलेली असंतोषाची भावना, मुंबई, पुणे, ठाणे, नागपूर, नाशिकमध्ये होत असलेले जमीनी बळकावण्याचे प्रकार, टायटल फसवणूक, बनावट ७/१२ नोंदी भूखंड घोटाळा, मुंढवा, पुणे येथील महार वतनाची जमीन क्षुल्लक किंमतीत देण्याचा प्रकार उघडकीस येणे, पुणे येथील पिंपरी औद्योगिक क्षेत्रात महिला उद्योजकांना सामुहिक गटासाठी भूखंड क्र. बीजीपी-१०७ शैक्षणिक संस्थेस वाटप करण्यासाठी राबविलेली निवीदा प्रक्रीया रद्द करून नियमबाह्य राबविण्याचे निदर्शनास येणे, नगरपरिषदेत वैशिष्ट्यपूर्ण कामांमध्ये भ्रष्टाचार, निधी नसताना कामाला मान्यता देण्यात येणे, पाणीपुरवठा स्वच्छता निविदा प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार, HAM निविदा सूचनेमध्ये भ्रष्टाचार व mobilisation चार्जच्या नावाखाली वसुली होत असणे, नांदेड महानगरपालिकेत अमृत जल व मलनिःसारण योजनेत भ्रष्ट आणि दर्जाहीन काम झालेले असणे, सदरील कामासाठी

शहरातील संपूर्ण नवीन रस्ते खोदकाम करून शहर अस्ताव्यस्त केले गेलेले असणे, सदरील कामामुळे पावसाचे पाणी तुंबून पूर परिस्थिती उद्भवणे, पुणे तसेच पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेतील गाव मौजे मोशी, तालुका हवेली येथील गट क्रमांक ४५२/१/१ येथील अंदाजे ३२ जमिनींची चतुःसीमा वेगळी दाखऊन संबंधित विकासकाने मोठा भूखंड गिळंकृत करणे, अनेक नगर परिषदेत ओबीसी आरक्षण घोटाळा झाला असून आधी २७ टक्के आरक्षण दिले असे सांगण्यात येऊन आता मात्र ओबीसी आरक्षण अडचणीत आलेले असणे, मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेमध्ये मान्यतेपेक्षा जास्त कि.मी. रस्त्याला मान्यता देण्यात येणे, JJM/MJP केंद्र व राज्यात योजना ठरलेली असताना CMGSY/PMJSY मध्ये कारवाई न होणे, पैसे उपलब्ध नसताना सुप्रमा देणे, निविदेत अनियमितता, हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ संबंधित गंभीर गैरव्यवहार, बोगस अपंग प्रमाणपत्र घेऊन नोकरीस लागलेल्या कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, राज्यातील उद्योगांमधील गुंतवणुकीची आकडेवारी आणि प्रत्यक्ष गुंतवणूक यातील मोठी तफावत, राज्यातील ढासळलेली आरोग्य व्यवस्था, काटोल, जिल्हा नागपूर येथील संत्रा प्रक्रिया प्रकल्प पुनर्जीवित करण्याची आवश्यकता, चिखली, जिल्हा बुलढाणा येथील ऐतिहासिक विश्रामगृह पडल्यामुळे जनतेमध्ये निर्माण झालेला असंतोष व त्यास जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कारवाईची होत असलेली मागणी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरणातील औषध खरेदी प्रक्रिया सध्या वादाच्या भोवऱ्यात सापडली असणे, छत्रपती संभाजीनगर जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागाने थेट प्राधिकरणाला पत्र लिहून त्यांच्या कार्यालयाला पाठवलेल्या अतिरिक्त औषध पुरवठ्यावर जोरदार आक्षेप घेतला असणे, नाशिक जिल्हा शल्य चिकित्सक यांनी आपल्या पदाचा गैरवापर करून आरोग्य विभागाची प्रतिमा मलिन केलेली असणे, त्यांच्या कार्यकाळात अनेक गंभीर तक्रारी प्राप्त होणे, जालना एमआयडीसी फेज-३, प्लॉट क्र. P-2 मधील सम्यक स्पेसेस क्लस्टरच्या भ्रष्ट संचालक मंडळावर गुन्हे दाखल करून क्लस्टर शासनाने तात्काळ लिलाव करण्याची आवश्यकता, पालघर जिल्ह्यातील मनोर ग्रामीण रुग्णालयात प्रसुतीसाठी आलेल्या प्रिती जाधव या महिलेचा उपचाराअभावी झालेला मृत्यू, कर्तव्यावर असलेल्या डॉक्टरांनी जबाबदारी झटकत बाहेरच्या हॉस्पिटलमध्ये जाण्याचा दिलेला सल्ला, राज्यात शिवभोजन योजनेअंतर्गत २२५८ केंद्रे मंजूर करण्यात येणे, त्यापैकी १९७५ केंद्रे सध्या सुरु असणे, एप्रिल, २०२५ पासून शिवभोजन केंद्रांना अनुदान देण्यात न येणे, शिवभोजन केंद्र चालविण्यासाठी व खर्च भागविण्यासाठी केंद्र चालकांना अडचणी येत असणे, गेल्या ८ महिन्यांपासून थकीत असलेले अनुदान केंद्रांना त्वरित देण्याची कारवाई करण्याची आवश्यकता, नागपूर येथील मिहान प्रकल्पात मोठे उद्योग न येणे, रोजगारही न वाढणे, प्रकल्पाबाधित गावातील नागरिकांचे अद्यापही पुनर्वसन पूर्ण न होणे, सन २००० पूर्वीच्या झोपड्यांना संरक्षण देऊन झोपडीवासियांचे पुनर्वसन करण्याचा शासनाने निर्णय घेणे, सदर निर्णय केंद्र शासनाच्या रेल्वेच्या जागेवरील झोपड्यासंदर्भात लागू नसणे, त्या ठिकाणी हजारो झोपड्या असल्यामुळे ह्या झोपडपट्टीवासियांचेही पुनर्वसन करण्याची आवश्यकता, विदर्भातील सोयाबीन, धान, कापूस उत्पादक अत्यंत अडचणीत असून अद्यापही शासनाकडून योग्य मदत न मिळणे, पिकाला हमी भाव मिळत नसणे, सरसकट कर्जमाफी करण्याची घोषणा करुनही अद्यापही सरसकट कर्जमाफी न करण्यात येणे, त्यामुळे राज्यातील नागरिकांमध्ये व

शेतकरी वर्गात पसरलेला तीव्र असंतोष व नाराजीची भावना, याबाबत राज्य शासनाने करावयाची कार्यवाही."

दहा : (शनिवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री रणधीर सावरकर, अब्दुल सत्तार, धनंजय मुंडे, सुधीर मुनगंटीवार, अर्जुन खोतकर, शेखर निकम, प्रशांत बंब, दिपक केसरकर, संजय बनसोडे, संभाजी निलंगेकर-पाटील, तानाजी सावंत, अनिल पाटील, सुभाष देशमुख, रमेश बोरनारे, राजकुमार बडोले, सुरेश धस, राजेंद्र गावित, दौलत दरोडा, तानाजी मुटकुळे, विजय शिवतारे, प्रताप पाटील-चिखलीकर, अभिमन्यू पवार, राजेश क्षिरसागर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री बबनराव लोणीकर, प्रदिप जैस्वाल, श्रीमती सरोज अहिरे, श्री. प्रवीण दटके, डॉ.बालाजी किणीकर, सर्वश्री चंद्रकांत नवघरे, विजय देशमुख, विलास तरे, काशिनाथ दाते, सुरेश भोळे, चंद्रदिप नरके, सचिन पाटील, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री नरेंद्र भोंडेकर, रमेश कराड, मंगेश कुडाळकर, मंगेश चव्हाण, किशोर पाटील, समाधान आवताडे, शांताराम मोरे, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री प्रकाश सुर्वे, मोहन मते, निलेश राणे, हरिष पिंपळे, तुकाराम काते, समीर कुणावार, अशोक पाटील, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, श्री. चंद्रकांत सोनवणे, श्रीमती मोनिका राजळे, श्री. बालाजी कल्याणकर, श्रीमती सीमाताई हिरे, श्री. सुहास कांदे, अॅड.श्रीजया चव्हाण, सर्वश्री संजय गायकवाड, संतोष दानवे, श्रीमती मंजुळा गावित, सर्वश्री चैनसुख संचेती, महेंद्र थोरवे, श्रीमती श्वेता महाले, डॉ. मिलिंद नरोटे, सर्वश्री महेंद्र दळवी, नारायण कुचे, चंद्रकांत पाटील, किर्तीकुमार भांगडीया, संतोष बांगर, किशोर जोरगेवार, विश्वनाथ भोईर, गोपिचंद पडळकर, दिलीप लांडे, राजेश पवार, महेश शिंदे, राणाजगजितसिंह पाटील, आमश्या पाडवी, हिकमत उठाण, सुरेश खाडे, बाबुराव कदम-कोहळीकर, विक्रम पाचपुते, अमोल खताळ, सत्यजित देशमुख, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री मनोज घोरपडे, आनंद तिडके, डॉ. विजयकुमार गावित, सर्वश्री मुरजी पटेल, राजेश पाडवी, अमोल पाटील, विनोद अग्रवाल, देवराव भोंगळे, सुहास बाबर, करण देवतळे, विलास भुमरे, तुषार राठोड, राजेश मोरे, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री सचिन कल्याण-शेट्टी, विठ्ठल लंगे, सुमित वानखेडे, किरण सांमत, डॉ. आशिष देशमुख, अॅड. राहुल कुल, डॉ. अशोकराव माने, सर्वश्री महेश लांडगे, शिवाजी पाटील, सिध्दार्थ शिरोळे, शंकर जगताप, श्रीमती नमिता मुंदडा, सर्वश्री देवेंद्र कोठे, अमल महाडिक, सुधीर गाडगीळ, राघवेंद्र पाटील, प्रविण तायडे, राजेश बकाने, अमोल जावळे, प्रकाश भारसाकळे, समीर मेघे, उमेश यावलकर, प्रताप अडसड, श्रीमती सई डहाके, सर्वश्री श्याम खोडे, काशिराम पावरा, अनुपभैय्या अग्रवाल, किसन वानखेडे, चरणसिंग ठाकूर, राजेश वानखडे, कृष्णा खोपडे, विजय रहांगडाले, संजय पुराम, राजू तोडसाम, भीमराव केराम, दिलीप बोरसे, अॅड. राहुल ठिकले, सर्वश्री भिमराव तापकीर, सुनील कांबळे, हेमंत रासने, रविशेठ पाटील, राहुल आवाडे, राजेंद्र यड्रावकर-पाटील, शरद सोनवणे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यातील २९ जिल्हे, २५३ तालुके आणि २०५९ मंडळे यामध्ये अवकाळी पावसामुळे व अतिवृष्टीमुळे नद्या व नाल्यांना आलेले पूर, विदर्भ-मराठवाडयातील शेतकऱ्यांचे उभे पीक वाहून गेल्याने शेतकरी बांधव अभूतपूर्व संकटात सापडले असणे, शेती हा केवळ उपजीविकेचा मार्ग नाही तर अर्थव्यवस्थेचा कणा असल्याने नैसर्गिक आपत्तीत शासन शेतकऱ्यांच्या पाठीशी ठामपणे उभे असणे, शाश्वत शेती समृद्ध शेतकरी हे लक्ष्य समोर ठेऊन व सर्व निकष बाजूला ठेवून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना शासनाकडून सर्वंकष मदत तात्काळ देण्यात येणे, नुकसानाबाबत मोबाईल व ड्रोनद्वारे काढण्यात आलेले फोटो स्विकारण्याचा महत्वपूर्ण निर्णय शासनाने घेतला असणे, युती शासनाने तब्बल ३१ हजार ६२८ कोटी रुपयांचे ऐतिहासिक मदत पॅकेज जाहिर करून शेतकऱ्यांना तात्काळीक दिलासा देण्यात येणे, जमीन खरडून गेलेल्या शेतकऱ्यांना ४७ हजार रुपये प्रति हेक्टर रोख तसेच नरेगा योजनेच्या माध्यमातून ३ लाख रुपये प्रति हेक्टर अतिरिक्त मदत देण्यात येणे, बुजलेल्या विहिरींसाठी ३० हजार रुपये भरपाई देण्यात येणे, पडझड झालेल्या घरांच्या जागी नवीन घरे बांधण्याकरिता प्रधानमंत्री आवास योजनेतून १०० टक्के मदत देण्यात येणे, दुधाळ जनावरांकरिता जवळपास ३७ हजार ५०० रुपयांपर्यंत प्रति जनावर मदत देण्यात येणे, एनडीआरएफमध्ये असलेली ३ जनावरांपर्यंतची मर्यादा शिथिल करण्यात येणे, ओढकाम करणाऱ्या जनावरांकरिता ३२ हजार रुपये प्रति जनावर देण्यात येणे, संबंधित भागातील विद्यार्थ्यांचे परिक्षा शुल्क माफ करण्यात येणे, वीज बिलाची वसूली थांबविण्यात येणे, राज्यातील २ हजार ५९ मंडळांमध्ये क्रॉप डॅमेज झालेले निदर्शनास आल्याने त्याठिकाणी ६५ मिलीमीटरची अट शिथिल करून मदत करण्याचा निर्णय करण्यात येणे, शेतकरी पुन्हा आपल्या पायावर उभा असला पहिजे आणि भविष्यात शेती समृद्ध झाली पाहिजे या हेतूने राज्याचे मा. मुख्यमंत्री व दोन्ही उपमुख्यमंत्री तसेच अनेक मंत्र्यांनी शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन व नुकसानाबाबत त्यांच्याशी प्रत्यक्ष चर्चा करून त्यांना तातडीने मदत देण्याची यंत्रणा उभारली असणे, बिबटे, वाघ अशा हिंस्र व वन्य प्राण्यांचे हल्ले वाढले असल्याने शेतकऱ्यांना मृत्यूस सामोरे जावे लागणे, या प्राण्यांमुळे शेतपिकांचे होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने शेताला कुंपण घालण्यासाठी शेतकऱ्यांना अनुदान देण्याची आवश्यकता, पाणंद रस्ते तातडीने पूर्ण करण्याकरिता "मातोश्री पाणंद रस्ते योजना" अधिक सुटसुटीत करून राबविण्याची आवश्यकता, सर्प दंशाचे प्रमाण ग्रामीण भागात वाढले असल्याने मृत झालेल्या व्यक्तींना गोपीनाथ मुंडे अपघात विमा योजना लागू देण्याची व त्यामध्ये मृत व्यक्तींच्या कुटुंबियांना २ लाख रुपये सानुग्रह अनुदान देण्याची आवश्यकता, विदर्भ, मराठवाडयासह उर्वरित महाराष्ट्रातील मागास भागाचा अनुशेष दूर करण्यासाठी शासनाने उचललेली ठोस पाऊले, विदर्भ, मराठवाडयाशी संबंधित वैनगंगा-पैनगंगा नदीजोड प्रकल्प पूर्ण करून बळीराजाला सिंचनासाठी मुबलक पाणी पुरवठा करण्याचा शासनाने घेतलेला निर्णय,

अमरावती येथे मेघा टेक्सटाईल पार्कची केलेली निर्मिती, विदर्भात रोजगार उपलब्ध करण्याच्या दृष्टीने अतिदुर्गम गडचिरोली जिल्ह्यात उभारण्यात येत असलेले उद्योग, "मराठवाडा वॉटर ग्रीड" हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी महायुती सरकारने घेतलेला निर्णय, गडचिरोली नवीन रेल्वे मार्ग, नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्प इत्यादी कामांना गती देण्यात येणे, विदर्भासाठी ३५ हजार कोटी रुपयांच्या विविध प्रकल्पांना मान्यता देण्यात येणे, राज्यात नैसर्गिक शेतीला प्रोत्साहन देण्यात येणे, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना आणि दुष्काळी भागासाठी असलेल्या बळीराजा जलसंजीवनी या केंद्र अर्थसहाय्य योजनांबरोबर राज्यातील रखडलेल्या सिंचन प्रकल्पांना गती देण्यात येणे, महावितरणच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांना १ लाख सौर कृषी पंपाचे वाटप करण्यात येणे, मुबलक विजेसाठी सौर ऊर्जा प्रकल्पांना गती देण्यात येणे, या नैसर्गिक आपत्तीमध्ये दुर्दैवाने मृत्यू झालेल्या व जखमी झालेल्या शेतकऱ्यांनाही शासनाकडून मदत देण्यात येणे, कुक्कुटपालनाला १०० रुपये प्रति कोंबडी मदत देण्यात येणे, पीक विमा उतरविलेल्या शेतकऱ्यांना विम्याद्वारे प्रति हेक्टर रुपये १७ हजार मदत देण्यात येणे, बियाणे व इतर कामांसाठी प्रतिहेक्टर रुपये १० हजार सर्वसाधारण मदत देण्यात येणे इ. मार्गाने आपत्तीग्रस्त बाधित कुटुंबांना सर्वकष मदत देऊन शेतकऱ्यांप्रती असलेले उत्तरदायित्व जपण्याचा प्रयत्न करणे, अशारीतीने प्रभावी मदत कार्यातून आपत्तीग्रस्तांना दिलासा देण्यात हे शासन जागृत असणे, विदर्भ-मराठवाड्यासह संपूर्ण राज्याचा विकास व राज्यातील शेतकरी समृद्ध होण्याबाबत सभागृहात विचार-विनिमय करून राज्यातील आपदग्रस्त शेतकरी स्वतःच्या पायावर उभा रहावा याकरिता करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

अकरा : (शनिवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री आदित्य ठाकरे, विजय वडेटीवार, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, नाना पटोले, सुनिल प्रभू, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, श्री. दिलीप सोपल, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री रोहित पाटील, अजय चौधरी, अमित देशमुख, रोहित पवार, डॉ. राहुल पाटील, सर्वश्री अमीन पटेल, उत्तमराव जानकर, कैलास घाडगे-पाटील, अस्लम शेख, सुनिल राऊत, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री संदिप क्षिरसागर, वरुण सरदेसाई, अमित झनक, अनंत (बाळा) नर, हारुन खान, शिरीषकुमार नाईक, सिध्दार्थ खरात, अभिजीत पाटील, गजानन लवटे, विकास ठाकरे, महेश सावंत, मनोज जामसुतकर, साजिद खान पठाण, प्रविण स्वामी, संजय मेश्राम, रामदास मसराम, संजय देरकर, बाबाजी काळे, हेमंत ओगले, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री अनिल मांगुळकर, नारायण पाटील, राजु खरे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"जून ते सप्टेंबर मध्ये झालेल्या अतिवृष्टी-ओला दुष्काळ यामुळे राज्यातील शेतकरी हवालदिल होणे, शेतकऱ्यांना देण्यात आलेल्या पॅकेजची प्रभावी अंमलबजावणी न होणे, बहुतेक शेतकऱ्यांना प्रत्यक्ष तुटपुंजी मदत मिळणे, शेतीचे पंचनामे करण्यास प्रशासनाकडून विलंब होत असल्याने निधी वितरणात गोंधळ उडालेला असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांचा कर्जबाजारीपणा व आत्महत्यांचा धोका वाढणे, मुंबई-नागपूर-चंद्रपूर, पुणे-ठाणे इत्यादी शहरांमध्ये हवेचे गंभीर प्रदूषण वाढले असल्याने हवेची गुणवत्ता धोक्याच्या पातळीवर गेल्याने नागरिकांच्या आरोग्याला गंभीर धोका निर्माण होणे, प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणेची कार्यवाही अपुरी असणे, बेरोजगारीमुळे तरुणांमध्ये ड्रग्सचे वाढते प्रमाण, मुंबई-पुणे-नागपूरमध्ये मोठ्या प्रमाणावर एम.डी. (मेथ) व अन्य ड्रग्सचे उत्पादन, वाहतूक व साठा आढळणे, महाविद्यालयीन तरुणांला ड्रग्सचा विळखा पडला असून सर्रासपणे होणाऱ्या अंमली पदार्थांच्या विक्रीस आळा बसविण्याबाबत शासनाला येत असलेले अपयश, सन २०२६ मधील नाशिक येथील कुंभमेळ्याची तयारी सुरु असून यासाठी पुरातन वारसा असलेल्या तपोवन परिसरातील हजारो झाडांची कत्तल करून पर्यावरणीय संतुलन बिघडून हरितपट्टा नष्ट होण्याचा धोका निर्माण होणे, तपोवन परिसरातील वृक्षतोडीला समाजातील विविध माध्यमातून विरोध दर्शविला असणे, मातृभाषा-आधारित शिक्षण पद्धतीच्या विरोधात निर्णय घेऊन इयत्ता १ ते ३ पर्यंत "तिसरी भाषा" अनिवार्य हिंदी भाषा थोपवली जात असणे, मुंबईतील महानगरपालिकेच्या मराठी शाळा बंद पडत असणे, मुंबईतील शासकीय स्थळांचे खाजगीकरण होत असणे, राज्य सरकारने हैद्राबाद गॅझेटची अंमलबजावणी करतांना मराठा विरुद्ध इतर मागासवर्ग, धनगर व बंजारा विरुद्ध आदिवासी असा वाद निर्माण करून सहिष्णुता संपुष्टात आणणे, राज्यातील विविध प्रशासकिय विभागांमध्ये सध्या गंभीर अनियमितता, धोरणात्मक त्रुटी, भ्रष्टाचार, निधी अभाव आणि अंमलबजावणीतील शिथिलता दिसून येणे, याचा थेट परिणाम राज्याच्या विकासकामांवर, शेतकरी वर्गावर, महिला-बालकांच्या आरोग्यावर, शहर व ग्रामीण विकासावर, पर्यावरणावर तसेच कायदा-सुव्यवस्थेवर होत असणे, मागील काही महिन्यांपासून अनेक समाजोपयोगी योजना बंद करण्यात येणे, त्यात आनंदाचा शिधा, एक रुपयात पीकविमा, स्वच्छता मॉनिटर, एक राज्य एक गणवेश, लाडक्या भावाला अपरेंटिसशिप, योजनादूत योजना, मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजना इत्यादी महत्वाच्या योजना बंद करण्यात येऊन त्यांचा निधी इतरत्र वळविणे, सामाजिक न्याय, आदिवासी, महिला व बालविकास, ग्रामविकास आदी विभागांच्या अनेक योजना बंद किंवा ठप्प झालेल्या असणे, महिला व बालविकास विभागातील आदर्श अंगणवाडी "स्मार्ट किट" खरेदीमध्ये मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार झाला असून अनियमित खरेदी, निविदा प्रक्रियेत पारदर्शकतेचा अभाव असणे, किटचे निकृष्ट दर्जाचे साहित्य असल्याने लाभार्थ्यांना प्रत्यक्ष फायदा न होणे, त्याचप्रमाणे राज्यातील अनेक महत्वाच्या

महानगरपालिका क्षेत्रात भूखंड घोटाळे झाल्याचे प्रकार नुकतेच उघडकीस येणे, जमीन वाटपात अनियमितता, अवैध ताबे, बांधकामाला परवानगी देताना होणारे भ्रष्टाचार, भूखंडांचे अवास्तव दर, राजकीय दबाव व तडजोडी होत असणे, नागपूर अधिवेशनादरम्यान घाईघाईने सार्वजनिक बांधकाम मार्फत दुरुस्ती व नवीन कामे करण्यात येत असल्याने ही कामे एमपीडब्ल्यू मॅन्युअलप्रमाणे न होणे, सदरील दर्जाहीन कामे, वेळेत काम न करणे, प्रचंड आर्थिक अनियमितता असणे, शालेय पोषण आहार व अंगणवाडी पूरक पोषण आहाराचा दर्जा अत्यंत निकृष्ट असणे, त्यामुळे कुपोषणात वाढ होऊन अनेक भागात बालमृत्यूंच्या व गरोदर मातांच्या मृत्यूदरात वाढ होणे, मोक्याच्या ठिकाणी असलेल्या जमीन वाटपात भ्रष्टाचार झाल्याचे उघड झाले असून इनाम, महार वतन, गायरान आणि सरकारी जमिनींच्या वाटपातील अनियमितता दिसून येणे, या जमिनीच्या व्यवहारासाठी राजकीय हस्तक्षेप व आर्थिक हितसंबंध जोपासले जात असणे, कामगार विभागातील गृह-उपयोगी व सेफ्टी किट निविदेतील भ्रष्टाचार, निकृष्ट दर्जाच्या वस्तूंची खरेदी, निविदा प्रक्रियेत पारदर्शकता नसणे, पालघर जिल्ह्यातील डहाणू तालुक्यातील वाढवण येथे होणाऱ्या बंदराच्या बांधकामाला तेथील नागरिकांचा होत असलेला विरोध, दि. ११ ऑक्टोबर २०२५ रोजी आय.टी.डी. कंपनीने पोलिस बळाचा वापर करित ड्रिलिंगचा सर्व्हे करण्याचा केलेला प्रयत्न, त्यामुळे परिसरातील स्थानिक नागरिकांनी एकत्र येऊन या सर्व्हेला केलेला विरोध, विरोध करणाऱ्या महिलांना करण्यात आलेली धक्काबुक्की, राज्यात अतिवृष्टीमुळे शेतीचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, परंतु अद्यापही न मिळालेली नुकसान भरपाई, राज्यात वाढलेल्या शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, राज्यात कुपोषणामुळे मुले, गर्भवती व स्तनपान करणाऱ्या मातांच्या मृत्यूंची संख्या दिवसेंदिवस वाढत असणे, पालघर, मेळघाट अमरावती येथे कुपोषणामुळे झालेले मृत्यू, दि. १३ नोव्हेंबर, २०२५ रोजी पुणे येथील पुणे-बंगळुरु महामार्गावर नवले पुल परिसरात झालेला भीषण अपघात, २ कंटेनर व एका कारच्या झालेल्या या अपघातात एका ३ वर्षाच्या चिमुकलीसह ८ व्यक्ती जागीच मृत्यूमुखी पडून बावीस व्यक्ती गंभीर जखमी झालेल्या असणे, कर्नाटक विधानसभेच्या बेळगाव येथे होणाऱ्या हिवाळी अधिवेशनाला तेथील मराठी भाषिकांनी केलेला विरोध, मराठी भाषिकांनी केलेला महामेळावा कर्नाटक पोलिसांनी दडपून टाकून मराठी भाषिक १०० नेते व कार्यकर्त्यांना केलेली अटक, याचे राज्यात उमटलेले पडसाद, पुणे महानगरपालिकेत ज्या सालचे घर, त्या सालचे दर या दराने महापालिकेमार्फत कर आकारणी केली गेल्याचे दिसून येणे, त्यास अनुसरून पूर्वीपासून महापालिकेत असणारे क्षेत्र व नव्याने समाविष्ट गावे या दोन्ही ठिकाणी आकारल्या जाणाऱ्या कराकरिता एकच निकष लावण्यात आलेला असणे, वास्तविक १९९७ साली समाविष्ट झालेली गावे यांत तब्बल तीस वर्षांचा फरक असणे, वार्षिक करपात्र रक्कम ठरविताना त्या ठिकाणी किती सुविधा देण्यात येते याचा विचार

करुन त्या ठिकाणचे दर हे नव्याने करण्याची आवश्यकता, शासनाने २०२० मध्ये सुरु केलेली आर. आर. पाटील सुंदर गाव पुरस्कार योजना शासनाने २९ सप्टेंबर २०२५ रोजी अचानक बंद करणे, सरसकट कर्ममाफीची शेतकऱ्यांकडून होत असलेली मागणी, त्याकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणूकांमध्ये वापरण्यात येणाऱ्या मतदार याद्यांमध्ये असलेल्या प्रचंड चुका, स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणूकीमध्ये SC, ST आरक्षणाची बदललेली चक्राकार पद्धत, सन २०२३ पासून राज्यात मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक होत असल्याचा प्रचार परंतु प्रत्यक्षात होत नसलेली गुंतवणूक, त्यामुळे राज्यात वाढलेली बेरोजगारी, आदिवासी विभागातील अनेक वर्षांपासून कार्यरत रोजंदारी शिक्षकांची सेवा समाप्त करुन खाजगी संस्थेमार्फत शिक्षकांची केली जाणारी कंत्राटी भरती, राज्यात वाढलेले भ्रष्टाचाराचे प्रमाण, याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

बारा : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(शनिवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या अर्धा तास चर्चेच्या सूचना) (क्रमांक १ ते ८)

(१) श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबईतील बोरिवली (पूर्व), संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातील वन विभागाच्या जागेतील २५,१४४ आदिवासी व अतिक्रमित झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करुन अतिक्रमणे निष्कासित करण्याचे दि. ७-५-१९९७ रोजी मा.उच्च न्यायालयाने आदेश दिले असतानाही अद्याप याबाबत २८ वर्षे इतका कालावधी होऊनही २५,१४४ पैकी १३७८६ झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करणेबाबत शासनाकडून कोणतीही ठोस कार्यवाही न झाल्याने सदरहू झोपडीधारकांचा प्रश्न अद्यापही प्रलंबीत अवस्थेत असणे, एकूण पात्र झोपडीधारकांपैकी दिंडोशी विधानसभा क्षेत्रातील सीएस क्र. २३९/१ मधील वन विभागाच्या जागेतील रु. ७०००/- शुल्क भरलेल्या पात्र झोपडीधारकांचे अद्यापही पुनर्वसन करण्यात न येणे, शासनाचे वन विभागाचे व एसआरए प्राधिकरणाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी पुनर्वसनासाठी निश्चित केलेली आरे वसाहतीतील वन क्षेत्राची ९० एकर जागा ही संवेदनशील क्षेत्र म्हणून शासनाने दि. ५-१२-२०१६ रोजी शासन निर्णय जारी केला असल्याची माहिती लपवून सदरहू ९० एकर जागेत झोपडीधारकांचे एसआरए योजने अंतर्गत पुनर्वसन करण्याचा धक्कादायक निर्णय घेणे, संजय गांधी उद्यान हे मुंबईचे ऑक्सीजन स्रोत असून ते अतिक्रमण मुक्त करण्यास २८ वर्षे कालावाधी पूर्ण होऊनही ठोस कृती न झाल्याने शासनावर गंभीर ताशेरे ओढून उद्यान अतिक्रमण मुक्त करण्याचे मा.उच्च न्यायालयाने दि. १४-१-२०२५ रोजी शासनास आदेश देणे, त्यानुसार शासनाने उर्वरित १३७८६ झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करणेसाठी कृती

आराखडा तयार करुन तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री. देवराव भोंगळे, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"नांदाफाटा (ता.कोरपना, जि.चंद्रपूर) येथे असलेल्या अल्ट्राटेक, माणिकगड सिमेंट कंपनीद्वारे मोठ्या प्रमाणात प्रदूषण होत असल्याची तक्रार नागरिकांनी शासनाकडे वारंवार करणे, सदर कंपनीच्या परिसरामध्ये प्रदूषण नियंत्रण करणाऱ्या मशिनरी अकार्यक्षम असणे, प्रदूषण कमी करण्याबाबत या भागातील नागरिकांनी आंदोलने, मोर्चे काढून आपली तक्रार दाखल केल्यानंतर सुद्धा कोणतीही कारवाई न होणे, कंपनीच्या व्यवस्थापक मंडळाने पर्यावरण प्रदूषण विषयक प्रकरणे पूर्णपणे दाबली जात असल्याची बाब समोर येणे, कंपनीच्या प्रदूषणामुळे परिसरातील नागरिकांना क्षयरोग, कर्करोग, श्वसनाचे रोग, चर्मरोग सारखे आजार झाले असल्याची बाब समोर येणे, या कारखान्यातून निघणारे सांडपाणी उघड्या मार्गाद्वारे विविध नदी व नाल्यांमध्ये सोडले जात असल्यामुळे जलप्रदूषणाची समस्या समोर येणे, सदर कारखान्याच्या प्रदूषणाला दरवर्षी प्रदूषण नियंत्रण मंडळ व पर्यावरण विभागाकडून प्रदूषण होत नसल्याची क्लिनचीट मिळत असणे, सदरहू बाब गंभीर असल्याने या कारखान्यावर शासनाने तात्काळ कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) डॉ. नितीन राऊत, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"विदर्भातील अनेक तालुक्यात अनेक दुर्गम आदिवासी पाडे येत असल्यामुळे तेथे पावसाळ्यात जाणे शक्य होत नसणे, या दुर्गम आदिवासी पाड्यांमध्ये अनेक विद्यार्थी प्रतिकूल नैसर्गिक परिस्थितीमुळे शिक्षणापासून वंचित रहात असणे, पावसाळ्यात येथील नदी-नाल्यांना पूर येत असल्यामुळे या विद्यार्थ्यांना शिक्षण मिळावे यासाठी शासनाने काही निवासी शाळा सुरु करणे, येथे विद्यार्थी उत्तम शिक्षण घेत असले तरी त्यांचे बालपण हिरावून घेतले जात असणे, विद्यार्थ्यांना कुटुंबापासून दूर रहावे लागत असणे, याउलट जिल्हा परिषद शाळांतील विद्यार्थी दुपारी घरी गेल्यानंतर आई-वडील व कुटुंबियांसोबत वेळ घालवत असल्याने त्यांची आकलन क्षमता निवासी शाळांतील विद्यार्थ्यांपेक्षा अधिक असणे, त्यामुळे दुर्गम भागातील आदिवासी पाडे व गावांमधील विद्यार्थ्यांना घराजवळच दर्जेदार शिक्षण घेता यावे, त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणता यावे, यासाठी अशा भागातील जिल्हा परिषद शाळा टिकवून ठेवण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) श्री. महेश शिंदे, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात खाद्य उद्योगांमध्ये पदार्थाचे आकर्षण ग्राहकांना होण्याकरिता वेगवेगळे खाद्य रंग वापरले जात असणे, नैसर्गिक रंग वनस्पती, प्राणि आणि

खनिजांमधून मिळविले जात असणे, कृत्रिम रंग रासायनिक प्रक्रियेद्वारे तयार करण्यात येणे, सदरहू खाद्यरंग हे आरोग्यास अपायकारक असून देखील त्यांना आयएस मानांकन दिले जात असणे, रासायनिक रंगामुळे खाद्यपदार्थाचे आकर्षण वाढविण्यासाठी सिंथेटिक पदार्थाचा वापर करण्यात आल्यामुळे ते मानवाच्या आरोग्यास अपायकारक असणे, यातील कित्येक रंगामुळे कॅन्सर व अन्य रोग उद्भवत असल्यामुळे मानवी आरोग्यास अपायकारक असणे, त्यामुळे अन्य देशांत असे रंग वापरण्यास बंदी घातलेली असतांना देखील आपल्या देशात सर्रासपणे त्याचा वापर होत असणे, नैसर्गिक रंगाचा वापर खाद्यपदार्थांमध्ये करण्याची आवश्यकता, यामुळे राज्यातील शेतकऱ्यांना त्याचा फायदा होणार असणे, या संदर्भात केंद्र शासनाचा आयएस स्टॅंडर्डचे मानांकन बदलण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने खाद्यपदार्थांमध्ये वापरण्यात येणाऱ्या खाद्य रंगाचे टॉक्सिक स्टडी करून त्यांच्या मानांकनामध्ये बदल करण्याबाबत कायदा करण्याची आवश्यकता, निसर्गाचे रक्षण करण्यासाठी आणि नवीन उर्जा स्रोतांचा शोध घेण्यासाठी प्रगत तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी क्वांटम फिजिक्स आणि बायोलॉजिकल अप्लाइड सायन्सचा वापर करून औद्योगिक क्षेत्रामध्ये लॅब आणि त्यावरती संशोधन करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना इन्फ्रास्ट्रक्चर उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) श्री. अस्लम शेख, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबईच्या पश्चिम उपनगरातील मालाड (प) मालवणी, दादासाहेब गायकवाड नगर येथे म्हाडाचे २५०० बैठे निवासी गाळे असणे, शासनाने दि. १८/०५/१९८७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये बैठे निवासी गाळे विक्री योजना लागू करण्यात येणे, त्यानुसार सन १९९३ मध्ये गाळेधारकांच्या संमती पत्रकानुसार परवानगी देण्यात येणे, परंतु सदर योजनेस अत्यल्प प्रतिसाद मिळणे, २५०० बैठे निवासी गाळेधारकांपैकी १४२९ निवासी गाळ्यांना विक्री योजनेअंतर्गत सहभागी करण्यात येणे, उर्वरित १०७१ बैठे निवासी गाळेधारक अपरिहार्य कारणामुळे योजनेत सहभागी न होणे, बैठे निवासी गाळेधारक अत्यल्प उत्पन्नधारक असल्याने सदरच्या विक्री योजनेत सहभागी होता आलेले नसणे, शासनाने १०७१ बैठे निवासी गाळे धारकांसाठी नवीन विक्री योजना जाहिर करून निवासी गाळे हस्तांतरीत करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) श्री. सत्यजित देशमुख, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"चांदोली (ता.शिराळा, जि.सांगली) धरण/अभयारण्य परिक्षेत्रातील गावांचे पुनर्वसन सन १९७८ ते २००० या कालावधीत सांगली, कोल्हापूर या ठिकाणी करण्यात येऊनही प्रकल्पग्रस्तांना कोणत्याही नागरी सोयी सुविधा उपलब्ध न केल्याचा गंभीर प्रकार माहे जानेवारी, २०२५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास येणे, सदरहू ठिकाणाच्या प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी गावठाण जमीन देण्याचे आश्वासन शासनाकडून देण्यात येणे, प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करताना त्यांच्या मूळ गावातील

घरांची आणि जमिनींची नुकसान भरपाई देऊन सरकारने जमीन व घरांचे संपादन करून नुकसान भरपाई पोटी देण्यात आलेल्या रक्कमेतून शासनाने प्रकल्पग्रस्तांची मूळ जमीन संपादन करताना ६५ टक्के रक्कम कापून घेण्याबरोबरच पुनर्वसनासाठी पात्र होण्यासाठीची पुनर्वसन कायद्याची ११ ते १४ कलमे लागू करावी लागतात ती केलेली नसणे, प्रकल्पग्रस्त पुनर्वसनासाठी पात्रच होऊ न शकणे, प्रकल्पग्रस्तांनी वारंवार मा.मुख्यमंत्री, महसूल मंत्री, मदत व पुनर्वसन मंत्री, वने मंत्री तसेच लोकप्रतिनिधी, जिल्हाधिकारी कार्यालय व उप वन संरक्षक यांच्याकडे निवदने, आंदोलने करून सुद्धा त्यांना अद्यापी न्याय मिळालेला नसणे, उपरोक्त गंभीर प्रकारामुळे चांदोली धरणग्रस्त/अभयारण्य प्रकल्पग्रस्तांमध्ये शासनाप्रती प्रचंड नाराजी व असंतोषाची भावना निर्माण होणे, या गंभीर प्रकरणी चौकशी करून, प्रकल्पग्रस्तांना पुनर्वसन कायद्यातील कलम ११ ते १४ लागू करण्यासाठी कार्यान्वयन मंजुरी देऊन प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमीन, मोबदला व सर्व सोयी सुविधांची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही वा उपाययोजना."

(७) श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मानवी स्वास्थ्याच्या समस्या दिवसेंदिवस वाढत असणे, अश्या स्थितीत समाजाला स्वास्थपूर्ण व समृद्ध बनविण्यासाठी योगसाधनेशिवाय पर्याय नसणे, वैश्विक स्तरावर देखील उत्तम शारिरीक स्वास्थ्याचा पर्याय म्हणून योगास मान्यता मिळणे, योगसाधनेबाबत जनजागृती करून समाजाला सुदृढ ठेवण्यासाठी योगशिक्षक स्वयंप्रेरणेने व निस्वार्थ वृत्तीने निरंतर कार्य करीत असणे, गुजरात, हरीयाणा, राजस्थान या राज्यांप्रमाणे महाराष्ट्रात योग आयोग स्थापन करण्याची आवश्यकता, महाराष्ट्र योग शिक्षक संघ या संघटनेने महाराष्ट्रात योग आयोग स्थापन करावा या प्रमुख मागणीसह इतर काही महत्वपूर्ण मागण्या शासनाकडे केलेल्या असणे, सदर मागण्यांची तातडीने पूर्तता होण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्री. विनोद निकोले, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबई अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावरील वाहतूक कोंडी अद्यापही सुटलेली नसणे, सुमारे ५५४ कोटी रुपयांपेक्षा जास्त खर्च करून बांधलेल्या महामार्गाचे काम निकृष्ट दर्जाचे होणे, मुंबईकडील मार्गिकेचे काम अद्यापही धिम्या गतीने सुरू असल्याने नव्याने तयार केलेल्या रस्त्यावरही मोठ्या प्रमाणात खडे होणे, अनेक ठिकाणी कॉंक्रीटीकरणाचे काम करताना जुन्या डांबरी रस्त्यावर थेट सिमेंट कॉंक्रीट केल्यामुळे अनेक रस्ते तथा उड्डाण पुलांवर मोठ्या प्रमाणात पाणी साचणे, मोठ्या वाहनांच्या अडथळ्यांमुळे रुग्णवाहिका, प्रवासी आणि माल वाहतूक ही तासंतास अडकून राहणे, डहाणू तालुक्यातील विवळवेडे, मँढवण येथील उड्डाण पुलावर मोठ्या प्रमाणात पाणी साचून वाहतूक ठप्प होण्याची शक्यता निर्माण होणे, वाहतूक

नियोजनासाठी कंत्राटदारांकडून कोणतीच उपाययोजना केली गेलेली नसल्यामुळे वारंवार अपघाताचे प्रमाण वाढत असणे, गुजरात व मुंबईकडील दोन्ही मार्गावरील वाहतूक कोंडी सोडविण्यासाठी लोकप्रतिनीधी व जिल्हाधिकारी यांनी वारंवार बैठका घेऊन देखील कोणतीच उपाययोजना न होणे, निकृष्ट रस्त्यामुळे दिनांक ३१ मे, २०२५ रोजी मॅढवन-खिंडवर झालेल्या अपघातामध्ये तीन निरपराध लोकांचा झालेला मृत्यू, रस्त्याचे काम निकृष्ट करणाऱ्या कंत्राटदारावर व सदर कंत्राटदाराला पाठीशी घालणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर सदोष मनुष्यवधाचा गुन्हा दाखल करण्याची आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

"राष्ट्रगीत "

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १३ डिसेंबर, २०२५

जितेंद्र भोळे,
सचिव - १,
महाराष्ट्र विधानसभा

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम

रविवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमाचे

"जोडपत्र"

आज रविवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमातील
:-

बाब क्रमांक "नऊ" नंतर पुढील बाब वाचण्यात यावी.

नऊ-अ : शोक प्रस्ताव -

श्री. नानाभाऊ नारायणराव एंबडवार, माजी वि.स.स. व माजी मंत्री यांच्या दुःखद
निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव.

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १४ डिसेंबर, २०२५

जितेंद्र भोळे
सचिव - १,
महाराष्ट्र विधानसभा